

SLOVENSKI NAROD.

začaja vsak dan svetkov, izmed nedelje in praznika, ter seja po pošti prejemajo za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 15 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poštnina znača.

Za ostanila plačuje se od stičstropne petit-vrste po 8 kr., če so oznanila jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvodi frankirati. — Rekopiš se na vračajo. — Uradništvo in upravnost je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnosti naj se blagovoljno posiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari.

Najnovejši klerikalni naklep.

Klerikalizem vidi, da se v naši državi temni in sluti, da bode kmalu prilika, obnoviti boj zoper tisto institucijo, katera neti ogenj prosvete v naj-sapuščenje kotih ter podi iz njih pošasti nevednosti, zoper ljudsko šolo.

Tudi kranjski klerikalci se že dlje časa pripravljajo na ta boj. Marlivo organizujejo svoje čete, zoper šolo bujkajo na vse mogoče načine, obrekujejo jo kar se da, slikajo jo kot brezversko in se prisadevajo utesniti pouk ter dobiti za začetek v roke vsoj oblast nad učitelji, da si olajšajo odločilni boj.

Klerikalom naklepom se ustavlajo v trdno falango združeni slovenski učitelji, z malimi izjemami vsi jednih mislj, vso v dušo preverjeni, da je klerikalizem sovražnik šole in omike sploh.

Ta boj vodi škofovo glasilo z njemu lastno fineso. Psovke, s katerimi obklada ta list sloveneke učitelje, so tako žaljive, da se mora vsakdo s studem odvrniti od ljudij, ki se na tak način bore za svoje ideje. V polemiki, katera se je usela med "Slovencem" in "Učit. Tovarišem" in v katero smo posegli tudi mi, je klerikalno stranko zlasti zabolela izjava učiteljskega glasila, da tisti učitelj, kateri bi klerikalni stranki še nadalje nemiškoval ter ji kmal in cincal za njo, se ne zaveda svojega važnega stanu in poklica, te je izdajica slovenskega učiteljstva.

"Slovenčeva" bol zaradi te krepke in odločne izjave nam je umevna, in zato mu tudi nič preveč ne zamerimo, da je na nju odgovarjal po svoji starinavadi, s polemom, potrebno pa se nam zdi pogledati, je li "Učit. Tovariš" komu storil kako krivico.

Solidarnost slovenskega učiteljstva, katero je dobro organizovano in uneto za sedanje šolo, je močna ovira prisadevanjem klerikalcev in zato je katoličko-narodna stranka v zadnjem času osredotočila svoje delovanje na to, da razbije sedanjo organizacijo slovenskega učiteljstva in uniči njega solidarnost, a da ne obudi sumu, zatrjuje, da visoko cenjeni šolo in učiteljski stan in da mu je na nici duševna sreča slovenskega naroda.

Ali zamorejo učitelji verjeti temu zatrdiru? Sedime, da ne!

Kako spoštujejo klerikalci učiteljski stan, o tem so dobili učitelji že nebroj dokazov. Ako je v mnogih krajih kmetsko ljudstvo sovražno učiteljem, ako jih prezira in zaničuje, kdo drugi je temu vzrok, če ne klerikalizem, ki sistematično podkapa učiteljem ugled in veljavo ter neti mej prebivalstvom nezaupnost proti njim, dobro vedoč, da učitelj, aki bi imel pri ljudstvu ugled in užival njega zaupanje bi mogel eventualno paralizovati tudi upliv duhovskih agitatorjev, ki zato delajo strastno in brezobjezno zoper učiteljstvo. Že to počenjanje bi moralno odpri učiteljem oči, a da klerikalizem sploh in nikjer ni prijatelj učiteljskega stanu, o tem se učitelji lahko informirajo tam, koder imajo klerikalci šolo v rokah. Na Bavarskem, v Belgiji, v Španiji in v Portugalski je šola izročena klerikalcem in tam je učitelj brezpraven hlapec duhovnikov, odvisen od njegove milosti in nemilosti in ponekod tako slabo plačan, da ne more ne živeti ne umreti, da ga glad čestokrat goni prosjačit miloščine! Kranjski klerikalci so tudi že pokazali svojo naklonjenost učiteljem. Kadarkoli in kjerkoli je šlo za zboljšanje učiteljskih dohodkov in sploh učiteljske eksisterce, povsod so temu nasprotovali klerikalci, vse jim je bilo preveč, kar se je storilo za učitelje. In taki stranki naj učitelj potem veruje?

Tudi o tem, kako visoko cenijo klerikalci šolo, je na razpolaganje mnogo drastičnih dokazov. Koder morejo, ovirajo ustanovitev šol, kajti čim več je analfabetov, toliko lepše cvete klerikalna pšenica. Vedno vzdihujejo, koliko velja šola, kateri denar se porabi vendar za omiko ljudstva, za pogoj ljudske sreče in blagostanja, ne zinejo pa, kadar se na stotine milijonov žrtvuje za militarizem, ter sami nlagajo v "cerkvene namene" kmetovalcu nezgodnih bremen.

A tudi pouku in omiki sploh je klerikalizem sovražen. Otroci se mu v šolah vse preveč izobrazijo in zato skuša utesniti pouk, kar največ mogoče, češ, saj je dovolj, če znajo otroci nekaj lepih molitvic. Sele lani je klerikalna stranka v deželnem zboru kranjskem podala predlog, katerega končni

namen je bil, da bi se v šolah ne dosegel sedaj določeni učni smotri, in hvaležni moramo biti narodni stranki in veleposestnikom, da so Pfeiferjev predlog kar na kratko vrgli pod mizo.

Koliko vere gre tistim, kateri zatrjujejo, da klerikalizem ni principijelen sovražnik omike, to ilustrujejo najbolje razne zanimive dogodbe iz najnovejšega časa, dogodbe, ki so klasičen dokaz, da deli klerikalizem od novodobnega kulturnega gibanja nepremosten prepad. Tako je v Tridentu bil pred kratkim neki protiframazonski kongres, česar tragični konec je obudil veliko veselost. Na tem kongresu se je več dni razpravljalo o romantični zgodovini neke miss Vaughan, katera je bila prej sama framazonka pa je v Lourdesu spoznala svojo zmoto in razkrila sedaj framazonske "tajnosti". Po njenem zatrdiru so framazobi v neposredni zvezi s hudičem, imenovanem "Bitru". Neki Leon Taxil, česar knjige je preložil in priobčil "Slovenec", je v Tridentu kazal lastnoročni podpis tega hudiča, imel o njem specijalen referat in predložil dokumente, potrjujoče, da se ta in ta dan tega in tega leta porodi prababica Antekristova! Konec 19. veka so se take kolosalne bedaste razpravljale na velikem shodu in udeležniki, ljudje, ki se štejejo mej akademično izobražene, ljudje, o katerih je predpostavljeni, da so se vsaj nečesa učili in mej katerimi bi moralno biti vsaj nekaj normalnih, se tem "razkritjem" očitnih sleparjev niso smejni, nego o njih resno govorili! Istina je, da se mnogo cerkvenih dostojanstvenikov, te komedije sramuje, a najbrž le, ker je bila prenerodno inscenirana, drugi pa zmatrajo to za sredstvo, narediti ljudstvo neumno — tudi "Slovenec", kateri je pisal o tej stvari, a nič preklical — in je vzdržati na vajetih klerikalizma. Ti so ustanovili list "Pelikan", kateri prinaša same vaughanistične sleparje in si je v treh letih pridobil blizu 100.000 naročnikov ter klerikalne težje tako krepko podpira, da so se tudi kranjski klerikalci že dogovarjali o ustanovitvi tega lista.

To s cerkveno avtoritetno razširjeno babjeverstvo priča najbolje, kaki so smotriklerikalizma. Ljudstvo, vzgojeno v naši dobrishi, se takih in podobnih sle-

Listek.

Kritičen dan.

(Črtica iz lovškega življenja.)

Falb ga sicer ni prerokoval, bila pa je sobota dne 31. oktobra t. l. le tak dan za izbrano malo družbo lovcev, pravih lovcev, ki opazujejo strogo zakon, da streljajo srne le takrat, keder se to dogovori, sicer pa le srnjake. Temni obraz sicer prijaznega imetelja postojinskega lova ter šaljive in porogljive opazke drugih lovcev kaznujejo vsakoga, ki ta zakon prekoraci.

Gorki žarki jesenskega solnce in mirni vetrič, ki je pihljal od juga, izvabili so to družbo na bližnji Ostri vrh, lepo pogoden holmeč, ki ni ni kolj brez divjačine. Takaj bila je prva gonja.

Komaj so bili lovci nastavljeni, že so se zališali oni za lovsko uho tako prijazno doneči glasovi psov, ki so prišli divjačini na sled, in ni trajalo dolgo, da se prikaže iz goščave srnjaku podobna žival, ki se pomika z lahkimi skoki proti lovcu "hipostrelcu". Ta lovec ima namreč, kakor se sam rad pohvali, to spretnost, da nič ne meri, marveč ustrelji v hipu, ko vrže puško k licu. Prišel je v tej umetnosti že tako daleč, da sploh ne za-

dene nobene živali, na katero je meril pred strelo. Tudi sedaj vrže puško k licu in ustrelji v hipu, in glej! lovec ima svoje zadovoljenje — žival obleži. Ponosno se ozre, galji vidi kak tovarš; ali ta hudomušni črnobradec, ki stoji pri polugnjem, se iz gole zavisti ne prikaže iz goščave, dasi je videl, kako lepo je ustrelil njegov tovarš, hipostrelec.

Veselje hipostrelčeve je kratko, kajti ko pride do živali, vidi, da je ustrelil srno, in danes to ni bilo dovoljeno. Ves nejevoljen je na beginjo Dijano, ki mu pošilja kot žrtva vedno le srne, ko vendar tako željno hrepeni po srnjakovih rogičkih. Pa kar je, to je, pobere srno, odkoraka nazaj na svoje mesto, skrije se za ogrado in sklene trdno, da si v prihodnje natančno ogleda vsako žival, ki mu pride. Bodisi da ga beginja lova ni slišala, ko se je jezik nad njo, bodisi da mu je vsled njegove lepe, vitke rasti posebno naklonjena, — vse to premišljajoč lovec-hipostrelec ni še našel pravega izgovora za svoje prepovedano dejanje, ko psi v drugič zaženo proti njemu, in na svoje veliko veselje zagleda, da prihaja iz gošče močan srnjak z lepimi rožički.

Že je puška pri lici, in da mu srnjak gotovo ne vide, meri nanj in meri, — tako dolgo, kakor

mi je zlojezični črnobradec potem pripovedoval, da bi bil ustrelj lahko dvajsetkrat — ter konečno ustrelji. Ali kaj to? Srnjak nadaljuje svojo pot in pospeši le svoje skoke. Lovec pošlje za njim še iz druge cevi svinčeno zrnje, vendar zamaš, — rožički tega srnjaka ne bodo krasili hipostrelčeve sohe. Čmerno ozira se zopet lovec, in ker ne opazi tovarša, tibko se smeječega v svoje črno brado, sklene kmalu, da se izgovori, da je streljal prav daleč na — lisico.

Ali po gonji morala je resnice na dan, srna je ležala, srnjak je ušel, tovarš pa so se smejni lovci hipostrelcu, ki je z zagovornško zgovornostjo pripovedoval, da srnjaka le zato ni zadel, ker je nanj meril. —

Kazen za posmehovanje pa ni izostala, kmalu zadeba je lovec, katerega bi Homer imenoval "brzopetec", kajti on ti teče po strelu za divjačino tako hitro, da jo vjame vsakokrat, kadar jo doteče.

Druga gonja bila je na Soviču, strmem, deloma pogodenem, deloma skalovitem hribčku, od koder imaš najlepši razgled na prijazni postojinski trg in na bližnje vasi.

Lovci brzopetec stal je na podnožji proti Ostremu vrhu, in ko so psi gonili na drugi strani, pride lepo počasi proti njemu zajec, ki se je ukradel

parij ne bo iz lahka oprijelo, ali čim manjša je ljudska omika, toliko prej se jim uda. Vse to svedoči poleg mnogih drugih okolnostij, da so klerikalci res dosledni sovražniki vseke omike, svedoči, da boče klerikalizem v zagotovitev svojega gospodstva množine ljudstva potlačiti nazaj v duševno temoto. Kdor izmej slovenskih učiteljev taka stremljenja podpira, ta je resnično izdajica svojega vzvišenega poklica!

Državni zbor.

Na Dunaju, 6. novembra.

Zgodilo se je, kakor smo prorokovali. Poslanska zbornica je danes Pacakov jezikovni predlog odklonila. Poljaki so glasovali zoper nujnost in to na ljubav ministarskemu predsedniku, kateremu ta razprava ni bila po volji in v katero je posegel z izjavo, ki nič ne pomeni. Moral je podati tako izjavo, zakaj če bi se bil demaskoval, nakopal bi si bil nasprotstvo ali Nemcev ali Slovanov. Očividno je, da razkrije grof Baden svoje prave namene šele po državnozborskih volitvah. E o poročila o današnji seji:

Poslanec Pacák je najprej utemeljeval svoj jezikovni predlog. Rikel je, da pravičao ujeanje jezikovnega vprašanja mora biti most h končnemu uspešnemu in pravičnemu redu političnih stvari dežel češke krone. Če se zadovolijo Čehi, naredi se temelj za boljše razmere v vsej državi. Njegov namen je, kako se dotikati pravic nemških sodeželanov. Čehi zahlevajo samo pravico, da je njih narod v omenjenih deželah jednakopraven in jednakovreden. Poslednji dnevi bi morali na češke Nemce jako poučno uplivati, ko so jih v državni politiki popolnoma osamili, spoznati bi morali, kako važno bi bilo zanje, da se na določnih teh sporazumijo z rojaki druge narodnosti. Saj vendar vidijo, kam vodi narodni boj in kdo je tisti trjeti, ki se smeje. Morda pa ta pouk za gospode še ne zadošča in je pouči šele velka politična katastrofa, a je le želeti, da bi potem še ne bilo prepozno. Govornik dokazuje, da se sedanje jezikovne razmere ne strinjajo z zakonitimi določbami. V zakonih se nikjer ne dela razloček mej notranjih in zunanjih uradnih jezikom, in šele absolutizem je to nezakonitost upeljal. Pri sodiščih se vsaj v unanju v poslovanju približno varuje narodna jednakopravnost, a v notranji službi se vse nemški uraduje. Pri drugih uradih se pa še v unanju uradnem poslovanju ne spoštuje narodna jednakopravnost, notranje poslovanje je vse nemško, kar ovira hitro reševanje stvari, ker je potreba mnogo nepotrebnega plevjanja. Država ni bila nč na školi, ko se je upeljal poljski uradni jezik v Galicijo in Italijanski na južnem Tirolskem. Kar on zahteva v svojem predlogu, to niso zahteve le kakke stranke, temveč zahteve celega naprednega in jako inteligentnega naroda, ki je pomagal osnovati Avstrijo in pripomogel k njenemu razvoju in moči, ter jo podpira z denarjem in krvjo. Naravno je, da mora ta narod siliti na to, da dobi tisto stališče

mej narodi, ki mu gre. Češki narod zabteva le pravico in ničesa drugega in ne misli nikomur jemati pravice. Kdor je za pravico mora glasovati za njegov predlog. (Odobravanje mej Mladočehi.)

Ministerski predsednik grof Baden i opozarja na svoje prejšnje izjave v jezikovnem oziru. Kar se tiče Češke, vlada ne odreka obema narodnostima jednakopravnosti in je on že obljudil, da se bodo vlada ozirala na stvarno utemeljene in z interesu državne uprave se strinjajoče zahteve. Vlada še vedno ima trdno namero napraviti narodni mir in red v jezikovnih razmerah. Izreči se pa mora proti temu, da bi se v tej stvari prenagliči in se dali voditi momentannim uplivom. Zbornica nsj viadi ne dela težav.

Poslanec Scharschmid se veseli, da je Pacak ta predlog stavljal v državnem zboru. S tem je priznal, da je za rešitev tega vprašanja kompetenten državni ne pa češki deželnji zbor. Izpostavlja se pa ta govornik nad izrazom dežele češke krone. On pa misli, da določevanje uradnega jezika je stvar eksekutivne oblasti. On je proti nujnosti tega predloga, proti mnogojezičnosti v notranjem poslovanju in misli, da bi se najprej morali okraji razdeliti po narodnosti, šele potem bi se moglo govoriti o narodnem vprašanju.

Poslanec dr. Stransky je najprej se prisotil, da je neki od vladne plačan list (Reichswehr) njegovo stranko tako napal, kakor se ne spodobi njej omikanimi ljudmi. On ugovarja očitanju, da so Mladočehi hoteli s temi predlogi narediti državni zbor za podružnico češkega deželnega zbora, če tudi bi bilo le dobro, ko bi ta parlament imel vsaj značaj češkega deželnega zbora. Leta 1863. je zahtevala Avstrija od Rusije, naj upelje na Poljskem poljski uradni jezik. Čhi pa niti ne zabtevajo, da bi se rabiila v deželah češke krone samo češčina v upravi. On ne more razumeti, kako da naj bi Poljaki bili proti predlogu. Nemški konservativci naj bi iz pravičnosti glasovali zanje. Moravski Nemci, ki zadnji čas govorile o spravi, sedaj svojo spravo naj ložje pokažejo.

Posl. dr. Russ je odločno proti predlogu. On misli, da mora nemščina vezati vse avstrijske narode. Za češke Nemce zahteva jednak pravice, kot jih uživajo štajerski Nemci.

Poslanec dr. Lewakovski je podpiral nujnost Pacakovega predloga, ker izvira iz pravičnosti. Vladi je očital neodkritosrčnost. Kako bodo vlada postopala pri voltvah, je vidno iz vladnega lista "Reichswehr", ki pravi, da vlada ne sme biti le načinkovalo, temveč mora biti kladivo, ki tolče po glavah.

Poslanec Schücker pravi, da je predlog poniževalen za Nemce in vidi v njem napad na nemško posest.

Poslanec dr. Ferjančič je poudarjal, da je za Sovence in Hrvate stvar, katero je sprožil Pacakov predlog, kako važna in da se jim zdi nujne rešitve potrebna, glasovali bodo torej za nujnost predloga. Kadar se bodo vlada lotila rešitve jezikovnega vprašanja, morala se bodo ozirati na vse kronovine in na vse narode, da naredi konec večnim prepirom mej avstrijskimi narodi. Tista vlada, ki

psom. Lovec verno, kakor vedno, pomeri in ustrelji, začudi se pa, ko po strelu vidi, da jo maha zajec nazaj, od koder je prišel. Naglo ustrelji še drugič za njim, in strel imel je uspeh. Zajec obrnil se je zojet proti lovcu ter se letel pred njim v daljavi 20 korakov. Očividno je bilo, da je čakal na lovca, da se spusti ž njim v dr, ali lovca to ni prišlo na um; bil je toliko osupljen, da zajec po dveh strelah sedi pred njim, da ni mogel najti patron, katerih je imel samo poln žep. Ko zajec vidi, da lovec mirno stoji, stika po žepih in da končno začne odprati puško, kakor bi jo botel nabasati z nova, pomiga z ušesoma, pogleda še jedenkrat zaničljivo lovca, naredi visok skok in se pamakne v labkem teku nazaj po poti v gočavo. Vendar zmotil se ja, ko je mislil, da odhaja kdočas, kajti ko lovec opazi skok, spomni se na svoje urne noge, in "udri" za zajcem. Glasno sem se moral smerjati, opazovaje ta dogodek raz bližnji grč, ko je začel pobirati zajec stopinje. Lovec prahajal mu je bližje in bližje, kar se ustavi. Videlo se mu je, da mu je zmanjkal sape. S tresoto roko vzdigne puško, katero je bil nabasel potoma, in se posloviti z brezuspešnim strelem od premetenega dolgovščika. Oj, kako je bil žalosten lovec brzopetec, ko ga je imel zajec tako nesramno za norca!

Še dantes je lovec ves klavern, in ako ga

reši jezikovno vprašanje, si pridobi za državo največje zasluge.

Poslanec Jaworski pravi, da so po mnenju njegove stranke umestni nujni predlogi samo, če preti kaka nevarnost. Poljaki priznavajo visoko važnost češkega naroda kot politična individualiteta. Torej žele, da zavlada sloga in mir mej obema, v kulturnem oziru jednako važima narodoma na Češkem in da se Čehom dovoli vse, kar jim gre po narodni jednakopravnosti in kar jim je treba za narodni in kulturni razvoj. Stvar, katero je sprožil Pacak spada vendar po njegovem mnenju v deželni zbor. Zato bodo Poljaki glasovali proti nujnosti predloga, dasi je jim simpatičen, ker se ozira tudi na Poljake v Šleziji.

Poslanec Vašaty podpira predlog in hudo napada mladočenske stranko, ki ga je nedavno izključila iz kluba. Od Poljakov ni nikdar ničesar dobrega pričakoval, a da jih bodo obilili s tako mrzlim curkom, kot je Javorskega izjava, on ni pričakoval. On priporoča, da naj Mladočehi najstrožja parlamentarna sredstva uporabijo proti vladni, ako ta ne storí svoje dolžnosti.

Levičar dr. Menger je strastno govoril zoper predlog in poudarjal, da je dolžnost vseh Nemcev delati zoper izpeljavo tega predloga.

V imenu čeških veleposestnikov je princ Friderik Schwarzenberg v dolgem govoru, kateri je opetovanjo provzročil burno ugovarjanje, se izrekel za predlog.

Ko sta govorila še generalna govornika dr. Fournier (contra) in dr. Herold (pro), je zbornica odklonila nujnost predloga.

Prihodnja seja bo v ponedeljek.

* * *

Proračunski odsek je v četrtek dognal razpravo o proračunu poljedelskega ministerstva. Slovenski član odseka dr. Gregorčič je govoril pri raznih proračunskih postavkah ter priporočal razne vodne zgradbe v Vipavski in v Soški dolini na Furlanskem in govoril o sanitarnih in raznih drugih razmerah v Idriji.

Po vzprejetju proračuna poljedelskega ministerstva je začel odsek razpravljati o proračunu naučnega. Robič je z zadoščenjem konstatoval, da je vlada postavila v proračun potreben znesek za tretjega deželnega šolskega nadzornika na Štajerskem. Poudarjal je, da je za ljudske šole bolj potreben še jeden nadzornik, nego za srednje šole, in kritikoval kako rezko ljudskošolske razmere na Štajerskem, za kar mu mora biti vsak prijatelj šole, zlasti slovenske šole iskreno hvaležen. Robič je tudi zahteval, naj se čim prej dobi novo poslopje za mariborsko učiteljišče in kritikoval zadnja imenovanja na Koroškem, rekši, da je slovensko prebivalstvo pričakovalo, da prideta na mestu dež. šolskega nadzornika in učiteljiščnega ravnatelja v Celovcu dva objektivna, slovenskega jezika zmožna moža, dočim sta bila imenovana dva odločna napsotnika.

Dalje v prilogi.

vprašaš, kaj mu je, pove ti, kaj se mu je pripetilo z zajcem, in dostavi, da mu je zajec le zato ušel, ker ni stekel pravočasno za njim; ako bi se bil spustil v dir za njim takoj po drugem strelu, po katerem se je zajec vrnil proti njemu, srečala bi se bila ravno na onem mestu, kjer je sédel zajec, in da bi bil potem zajec izgubljen, tega pač ni treba zatrjevati.

Vrh Soviča pri razvalinah nekdanjega gradu stal je ta dan lovec črnobradec. Tega lovca si ne moreš misliti brez male pipe, katero drži vedno mej zobmi. Tudi ta dan imel je pipo sabo in ko je ravno opazoval, kako vetrč zanaša tabačne oblačke, zaženo psi pod njim, in pokaže se mu lep srnjak. Pipo iz ustia puško k licu, — zgodi se v hipu, strel poči, srnjak se zvrne. Lovec, ki vedno varno strelja, kakor sam pravi, in mu to morebiti verujejo tudi luhkovni poslušalci, kadar jim priponuje svoje mnogobrojne, mične dogodbice, vzame pipo zoper mej zobe, nabase puško in gre pobrat srnjaka. Ko se skloni, vzdigne pa srnjak naglo glavo in zadeče v pipo tako, da ta daleč odleti mej skalovje. Lovec takoj skoči po svojo toliko priljubljeno pipo, mej tem pa se pobere srnjak ter izgine pred sledenim mu psom navzdol po strmini. Lovec priponoval je pozneje, da se je srnjak kar valil po strmini, in ker je bil sam na mestu in to

opazoval, moramo mu pač verjeti, osobito ko zatrjuje, da ne pozna lovskih laži. Pa bodo temu, kakor hoče, srnjak prišel je čez široko cesto do Pivke, ki se izgublja blizu tukaj v jamo, skoči v vodo in odplava z derocihimi valovi v slavnoznamo postojinsko jamo. Je li šel srnjak ogledovat jamo, katera pa ta dan ni bila razsvetljena, ali obiskat okamenele svoje pradede, ali se mu je zdela ta pot jedino primerna, da vide gotovi smrti, v nadi, da zagleda pri Planini beli dan in manj krvzeljne ljudi, tega mi lovec črnobradec, ki je začuden opazoval iz daljave ta dogodek, ne more povedati s sigurnostjo, neresnice pa neče govoriti. Veseli ga pri vsem tem le to, da mu srnjak ni razbil pipe — lesene.

Marsikdo, ki to čita, zmaja morebiti neverjetno z glavo, češ, to je zoper vsem znana "lovska latinščina", ali veruje mi lahko vsakdo, da je vse gola resnica. Povem pa tudi še uzrok, zakaj so imeli naši vrlji lovci ta dan toliko smole. Imetelj lovec srečal je ravno pred lovom staro konjačko, ko je šla nabirat rož, s katerimi tako uspešno zdravi ljudi, in tega drugim ni povedal, ker bi mu bili sicer gotovo vsi lovci ušli domov. Zapomni si pa menda za druge krati, da ne bo prirejal lovec, kadar sreča — staro žensko.

Naučni minister baron Gantsch je na Rožičeva izvajanja glede imenovanja drugega ljudsko-šolskega nadzornika na Štajerskem obljubil, da bode to zahtevo uvaževal, in opravičeval grajani imenovanji na Koroškem. Dr. Gregorčič je pojasnjeval slovenske želje glede ljudskega šolstva sploh, s posebnim ozirom na Primorsko.

Odsek je odobril poglavje „centrala“ načnega proračuna.

V Ljubljani, 7. novembra.

Krščanski socijalizem in „Slovenec“. Včerajšnji „Slovenec“ je naš odgovor tako tolmačil, ko smo mi pisali o Kettelerju, kakor bi škof Ketteler bil kot znanstveno-izobražen mož vporabljal Lassallove spise. Vidi se mu, da mu sploh ni znano razmerje med Lassallom in Kettelerjem. Poslednji Lassalla ni le po delih poznal, ampak je bil tudi osebni prijatelj njegov Lassalle je osebno vplival na Kettelerja, kajti mej seboj sta si vedno dopisovala. Škof Ketteler je ves čas Lassalla visoko čislal. Zato pa naša trditev, da je na Kettelerja uplival Lassalle, ni absurdna, temveč je povse resnična, četudi morda „Slovenec“ ni znano. Da so se pri zadnjih volitvah na Dunaju krščanski socijalisti borili proti Schönererjancem, to pač še ne dokazuje, da bi se ne bil krščanski socijalizem razvil iz Schönererjevega protisemitizma. Večkrat se je kaka stranka že razcepila in to se je zgodilo tudi s protisemiti na Dunaju, kjer smo opazili le nekaj podobnega, kakor pri zadaji dopolnilni državnozborski volitvi na Kranjskem, da so se mej seboj ruvali politični delovatelji, ki so še nedavno bili pristaši jedne in iste stranke. Na Dunaju je nastal razpor iz dveh uzrokov. Dr. Lueger je precej čast hlepen in gospodstvažljivo mož in je naravno, da je skušal izviti Schönererju vodstvo. Poleg tega je pa dr. Lueger hrepenel po županstvu in je zatorej moral s svojimi privrženci odločiti se od prusofiških Schönererjancev. Tako sta postali dve stranki. Naj se dr. Lueger in tovariši tudi imenujejo Vogelsangove učence, vendar je faktum, da bi po listih zjednjih kristjanov — tako so se namreč sprva imenovali — v prvih letih zastonj iskal kakega Vogelsangovega upliva. Jedino protisemitstvo se je šopirilo v vseh barvah. Sicer je pa posebno omeniti, da vse Vogelsangovo pisanje ni imelo na Dunajčane nobenega upliva, dokler ni jel Schönerer s protisemitizmom rogoviliti. Še dandanes je protisemitizem glavni znak in orožje dunajskih krščanskih socialistov. Dr. Lueger sam se je od začetka odločno branil klerikalizma, kajti ni tako dolgo tega, ko je na nekem shodu trdil, da na tem ni nič ležeče, če kdo v Boga veruje, le skupaj je treba držati. Tedaj ga pač še niso bili dosti prešnili nauki klerikalnega Vogelsanga. Seveda pozneje je dr. Lueger bolj klerikalni postal, ko je videl, da mu je klerikalni upliv potreben, ako hoče kedaj dobiti potrditev za dunajskoga župana. Dunajska krščansko-socijalna stranka se je osnovala kot samostojna politična stranka, dočim se v Nemčiji vsaj v katoliških deželah o posebni krščansko-socijalni stranki ne more govoriti, ker so krščanski socialisti se vedno držali katoliškega centra. O protestantskem krščanskem socijalizmu ne govorimo, ker s katoliškim ni dosti v zvezi. Mi smo seveda mislili pred vsem na krščansko-socijalno kot politično stranko v svojem članku in smo imeli prav, ko smo pisali, da se je kot taka rodila na Dunaju. Sicer je pa vse to „Slovenčevu“ modrovanje in zavijanje v nekem drugem oziru znamenito. To, kje se je krščanski socijalizem rodil, je bila v dotednem članku prav postranska stvar. Glavna stvar je to, da smo omenili, kako klerikalizem sodi o pravici v političnem življenju. Ker je „Slovenec“ na vse to molčal, je priznal, da smo prav pisali. Sedaj je popolnoma potrjeno, da imajo klerikalci podobno moralo z neko francosko anarhistično družbo, ki je požigala, kradla, ropala, češ, tako ugonobimo bogatine in se približamo svojemu smotru. Seveda s tem ne očitamo klerikalcem, da bi morda ropali, ampak pri njih velja načelo, da pravice za političnega nasprotnika ne veljajo, in se mora gledati na to, da se ga uniči, če je to tudi popolnoma krivično; prav tako torej, kakor je delala omenjena pariška anarhistična družba za svoj končni smoter.

Pacakov jezikovni predlog in katoliška ljudska stranka. „Linzer Volksblatt“ in za njim dunajska „Reichspost“ sta se postavila popolnoma na stališče nemške liberalne stranke glede jezikovnega vprašanja. Iz državnih ozirov mora po mnenju teh dveh glasil ostati nemščina vsaj notranji

državni jezik. To so liberalci vedno trdili. Kako je pa s tem državnimi oziri, je pa vidno iz tega, da Dalmacija in Galicija nimata nemškega notranjega uradnega jezika, a država zaradi tega ni v nevarnosti. Ravno tako bi tudi ne bilo za državo nobena nevarnosti, če se vpelje češki notranji jezik v deželah češke krone. Škodovalo bi to le nekaterim nemškim uradnikom, kateri nobenega slovanskega jezika ne znajo. Pisava „Linzer Volksblatt“ je pa dokaz, da smo mi imeli popolnoma prav, ko smo pisali, da so nemški konservativci le zato nam Slovanom prijazni, ker nas potrebujemo. Ker Čehi nečejo podpirati vseh njih reakcijonarnih teženj, pa nasprotujejo českemu jezikovnemu predlogu. To naj bode za naše državne poslance opomin, da nemškim konservativcem ne bodo preveč zaupali.

Protisemitske agitacije. Protoliberalni volilni odbor je na Dunaju razpošiljal pisma, v katerih so bili: volilna legitimacija, jeden prazen in jeden s protisemitskimi kandidati izpoljen volilni list, vabilo na neki protoliberalni volilni shod in pa dva volilna oklica. Vprašanje je, kje je dobil volilni odbor legitimacije? Gotovo od mestuega magistrata. Potemtakem je magistrat kot urad naravnost podpiral agitacijo protoliberalne stranke. Ne čudili bi se, da se je kaj takega zgodilo v Galiciji, a na Dunaju je pa to že nekaj nezaslišanega. Nasprotne stranke bodo pač skrbele, da se bolje razkrije nepostavno postopanje protisemitske mestne uprave. Liberalcem je stvar kaj prav prišla. Protisemitje jim sedaj ne bodo mogli več očitati korupcije, ko se je korupcija pokazala v njih vrstah. Morda pride celo do kazenske preiskave, ker tako ravnanje je že zloraba uradne oblasti.

Socijalizem in klerikalizem. Navadno se zatrjuje, da le katoliške stranke morajo rešiti socijalno vprašanje. Da je to le prazno besedičenje, kaže pogled v Belgijo, kjer vlada že dolgo katoliška stranka. Varstvo delavcev v tej industrijski deželi je tako slabo, kakor jedva v kaki drugi evropski državi.

Vstaši na Kubi nikakor še ne mislijo pobotati se z vlado, temveč njih general Gomez se pripravlja, da obleže glavno mesto kubanske. Od več stranij se bližajo vstaške čete Havani. Vladne kroge je ta novica precej pretresla in seveda skušajo podkupiti nekatere vstaške voditelje. Vedno bolje se kaže, da bodo Kubo za Španijo izgnubljeno.

Dopisi.

Iz Zagorja ob Savi, 4. novembra. (V obrambu!) V „Slovencu“ št. 249 z dne 29. p. m. piše dopisnik iz Zagorja: „Naši liberalci, to so vam pravi čudaki! Ti ne ganejo z mezincem, kadar socijalni demokratje zanikavajo pri belem dnevu moje in tvoje. — Tem filistom je vse jedno, sli imajo kaj svojega, ali pa nič. In kakšni kristijani so Vam ti liberalci! Isto nedeljo, ko smo mi praznovali obletnico blagoslovjenja hiše, napravili so liberalni Sokoli izlet na Loke k Bregarju. Zbrali so se pri Medvedu — le zopet pošljite „poslano“ v Narod, mati Medvedova, od koder so šli v cerkev k krščanskemu nauku, pardon, z godbo na Loke. To mora vsakega kristijana žalostiti, posebno pa tiste, ki imajo poklic „žalostne tolažiti“. — Kakor otroci, ki so vsi zamaknjeni v svojo novo obleko, tako so zaljubljeni liberalci v rudečo srajco. Kedar gredo z godbo, bobnom in trebento po Zagorju in Toplicah, je to vse njih jedino socijalno delo. Ti junaki namreč rešujejo socijalno vprašanje z rudečo srajco in godbo.“

Nismo se varali, ko smo pri odbodu prejšnjega kaplana pripomnili: vemo sicer, da ne dobimo nič boljšega. No, ali to nas prav nič ne straši, vajeni smo že novodobnih kaplakov in njihovih strasti. Dopisnik govorči nekaj o čudakih in filistih. Pravega pomena teh pridevov kaplan Š. gotovo ne ve, sicer bi moral, vkljub temu, da je kratkovid, opaziti največ čudakov in filistov v svojem taboru. Zamerno mu tega ne, ker prišel je šele pred dobrim četrletjem iz semenišča. Spodtka se kaplan, da Sokoli, v nedeljo niso šli k krščanskemu nauku. Glejte, ga čudaka! On vidi pezdir v očesu svojega brata, bruna pa, ki je pa v njegovem očesu, ne čuti, ali on vidi liberalne Sokole, ki ne hodijo k krščanskemu nauku, a ne vidi svojih pristašev, ki pa še k maši ne hodijo, kvečjemu trikrat v letu in drane se, zopet nesramno napasti gospo Medvedovo. — Kar pa se tiče socijalnega dela, naj kaplan vsaj ne sramoti svojih predkakov in župnika Grossa. Ali se ti krščanski socialisti ne bratijo vedno z velikim kapitalom? — Toda pustimo to, dasi je zelo važna zadeva, o kateri hočemo govoriti pri drugi priliki in preidimo na drugo.

Ustanovili so katoliško delavsko društvo, katero, po poročilu dopisnikovem v „Slovencu“ z dne 13. oktobra t. l. šteje že 200 članov, ki plačujejo po 20 novcev na mesec za vzdrževanje katoliškega

doma, recte župnikove hiše. Da društveniki toliko plačujejo, dosedaj nismo vedeli, in prav hvaležni smo dopisniku na tem poročilu. Če računimo 200 članov po 20 novcev na mesec, znese to 40 gl. na mesec, ali 480 gl. na leto. Lepa sveta! Ali župnik vso to poleg najemščine, katero dobiva še od drugih strank, porabi za pokritje vzdrževalnih stroškov? Kaj pa se zgodi s prebitkom? To vprašamo? In vprašamo dopisnika, se li to strinja s pravili, po katerih bi morali društveniki dobivati podporo od vplačanih deneskov, ne pa samo od prebitka? Pa, kaj podpora, saj župnik za društvenike bere nekaj maš! Nemara je letos dne 18. avgusta, na cesarjev rojstni dan, ko se je neposredno pred nastopom k altaru, župnik domisli, da mora brati dobro plačano črno mašo, in je potem rudeči plašč, kojega je že imel na sebi, zamenjal s črnim, — ta črna maša bila tudi namejena jednemu umrlju društveniku!? Povedali bi še lahko, kako se v spovednici kupujejo orehovi plobi, o dogodkih na sv. Planini in drugo, a za danes naj zadostuje le toliko.

Vprašamo sedaj le še kaplana: čemu išče pri nas umazanega perila, ko je tacega v njegovem taboru dovolj, oziroma preveč? Operaj naj tedaj najprve, kar je tam umazanega, očisti naj svojo suknjo lemenatarskega prahu, pomagajo mu k temu lahko njegovi pevci, namesto, da ponocni iz katoliškega doma ali župnišča višnji domu grede, ljudi na cesti napadajo in razgrajajo, potem šele naj nas v „Slovenec“ obira. Piše naj pa, kar hoče, upije naj v cerkvi raz leco, kakor se mu ljubi, brati naj se s strastnimi nemškutariji, užugal nas ne bode. Žalostno pa je zadosti, da se nam nasprotuje, kar se hočemo razvijati. Naši nameni so pošteni in čisti. Živeti hočemo kakor gospodarji na svojih tleh, katere nam je prisodila Božja previdnost, in bojevati se nadalje v blagor domovine in našega milega naroda. V to nam pomozi Bog in sreča junaška!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. novembra.

— (Nekoliko odgovora hvaležnemu „Styriusu“.) V četrtek je priobčil „Slovenec“ dolg dopis s Štajerskega, v katerem na robat način napada naš list zaradi stališča, zavzetega glede nakle, ov dr. Šušteršiča zoper nekega kranjskega sodnika. Ta dopis je zagrejal za jako prozornim pseudonimom „Styrius“ skrivajoč se gospod, kateri je bil nekdaj kot sodni pristav disciplinarnim potom kaznovan na premeščenje in znižanje plače. Po našem mnenju se mu je zgodila krivica, po našem mnenju je bil žrtev osebnega sovraštva njegovih političnih nasprotnikov, dasi nisova aféra ni natanc o taka, kakor jo je popisal v „Slovencu“. Mi smo se za gospoda dopisnika mnogokrat z učemo poganjali, bili smo zaradi tega tudi konfiscirani, zdaj pa pride ta gospod in piše v javnem listu, da je naš list vrgel z „ognjevom in ogrečenostjo iz rok“, da našega lista „pošten človek ne more več v roke vzeti“ — in sicer zato, ker smo ostali v vesti svojemu načelu, braniti pravico in resnico in braniti ter zagovarjati vsakogar, komur preti iz osebnega sovraštva ali iz drugih nestvarnih ozirov kak napad ali kaka škoda! Kako lahko je uradnika spraviti v nesrečo, to je g. Styrius sam izkusil; ko je šlo za njegovo kožo, ko so njega osebni sovražniki preganjali in ga skušali spraviti ob krnib, takrat je alarmiral ves slovenski svet in takrat so mu bili dobri prijatelji našega lista in naš list sam, da ga branijo in zagovarjajo po tistih načelih, katerih se držimo tudi zdaj. Tudi pozneje se je gosp. Styrius še rad k nam zatekal in vedro pogreval svojo aféro, a ker smo, boječ se, da se bodo naši čitatelji naveličali tega samopovzdiganja, začeli metati njegove spise v koš, porabil je naše stališče glede Šušteršičevih naklepov v to, da obrne zopet pozornost naše. Ker bi tega v „Slovencu“ ne mogel drugače storiti, nego da udari po nas, odločil se je z lahkimi srca za to, in nas rasramoval, ker tako kakor glede njega, postopamo tudi glede drugih, ker hočemo druge braniti kakor smo branili njega. Dolični sodnik, katerega namerava dr. Šušteršič napasti, nam je znan kot pošten človek in dober uradnik, a znano nam je tudi, da ga kaplan Rudolf in dr. Šušteršič sovražita, ker s svojim uradnim uplivom ne podpira klerikalne stranke, ker je zavrnil precejšnje število na pačno narejenih posojilničnih prošenj in pravdujočim se kmetom dobrohotno svetoval, naj si vender za vsako malenkost ne naročajo dr. Šušteršiča iz Ljubljane, čigar prihod na dotednji kraj jim prouzroča nepotrebnih in velikih stroškov. To in jedino to je povod Rudolfovemu in Šušteršičevemu sovraštvu in kdor pozna lepi značaj teh poštenjakov, tisti se ne čudi niju naklepom. Mi nikdar nismo trdili, da se poslovanje uradnikov ne sme javno

kritikovati, 29 letnikov našega lista je priča, da smo vsikdar in vselej brez ozira na desno ali na levo, uradnike kritikovali, če so v uradu ali v javnem življenju storili kaj napačnega, in te pravice tudi nobenemu poslancu ne odrekamo, a vsak pravičen človek nam mora priznati, da nismo nikdar nikogar prijemali iz osebne mržnje, ali da smo kdaj kateremu zaradi privatnih nasprotstev kaj škodovali. Tako daleč se tudi nikdar ne bomo ponizali, nego tudi v naprej neustrašeno in odločno branili vsakega uradnika, vsakega človeka, naj je naš somišljenc ali naš politični nasprotnik, kadar bi mu hotel kdo iz osebne mržnje škodovati. Na tem stališču stojimo tudi glede afere Šušteričeve in če je to tako nemoralno stališče, da nas "Slovenec" in g. Styrius zaradi tega javno obsojata, potem bo za nas le velika čast, ako našega lista noben v Styriusovem zmislu pošten človek nikdar več v roke ne vzame!

— (Mestna višja dekliška šola) O priliki otvoritve mestne višje dekliške šole bode v ponedeljek, dne 9. novembra, ob 11. uri v cerkvi sv. Jakoba slovenske sv. maša. Ob 11. uri bode potem zaradi pomanjkanja lastne primerne dvorane v telovadnici II. mestne deške šole na Grabnu slovensa otvoritev novega zavoda, h kateri se uljudno vabijo vsi prijatelje šole.

— (Repertoire slovenskega gledališča) Danes se bode tretjič pela krasna Foersterjeva opera "Gorenjski slavček", za katero predstavo se je ustavnina izjemoma znatno znižala in se določil začetek na 8. uro, prihodnji torek pa se bode ponovila pri prvi predstavi tako lepo uspela izvirca drama Funtkova "Iz oseve".

— (Začetek gledaliških predstav) Občinstvo se je v zadnjih letih navadilo prav netočnega pribajanja h gledališkim predstavam. Časih se je moral kar po četrt ure in dlje čakati z začetkom predstave. Opozorjam občinstvo, da je policijska oblast zaukazala, da se morajo v bodoče predstave začenjati točno ob določeni uri, naj torej obiskovalci slovenskih predstav blagovolijo v bodoče točno prihajati.

— (Družbe sv. Cirila in Metoda koncerta, ki je priredil "Glasbena Matica" 14. in 15. t. m., zanimata že sedaj naše občinstvo nenavadno. Že sedanji dober tedan dan je vselej vprašljivo po vstopnicah. A vžitek ne bo le muzikal, ampak tudi dramatičen — igrale bodo namreč nalašč v ta namen zloženo učitelj Engelbert Ganglovo alegorijo ova večera priznane naše dilettantinje gospice: Sl. Dolenčeva, A. Jamšekova, M. Prosenčeva, L. Titnikova ter M. in Vera Vencajzovi. — Redoljubi z dežele — mesto do kozarca letosnjega nesladkega v bližnjo si vas, prihitev v nedeljo raje v glavno naše mesto k sladkemu umetnostnemu užitku.

— (Imenovanja pri vojaštvu) Očetuški ritmojster g. Jos. Supančič v Ljubljani je imenovan majorjem in premeščen v Prago, stotnik 2. vrste g. Franc Vilfan pri pešpolku štev. 17 je imenovan stotnikom 1. vrste, nadporočnik gosp. Franc Masselj pri pešpolku št. 18 pa stotnikom računovedjo.

— (Uradni čas pri sodiščih) Predsedništvo nadodišča je odredilo, da so uradne ure konceptnih uradnikov pri okrožnih, okrajnih in mestno delegiranih sodiščih (za civilne in kazenske zadeve) od 9. ure dopoludne do 2. ure popoludne za stranke; le v veliki sili je jeden uradnik od 4. do 6. ure popoludne v vsakem oddelku na razpolago. Drugo uradovanje, kakor pri vložnem zapisniku, zemljiječni knjigi i. t. d. ostane nespremenjeno.

— (Dijaška beda) Mnogo dijakov, ki so šli z največjim veseljem in z marljivostjo študirat na višje šole, potrlo in ugonobilo je bedeo življenje, nastalo vselej slabih gmotnih razmer. Vsi ti so izgubljeni za naš narod in deloma tudi za človeško družbo, ker jim gloda kal bolezni zdravje — ali jih pa žene obup v pogubo. V četrtek 5. t. m. skočil je v Donavo tehnik G. K., goriški Slovenec, vendar so ga delavci rešili še o pravem času. Dovršil je goriško realko in prostovoljski izpit z najboljšim uspehom in tudi na tehniki delal je marljivo, da ga ni oviral pomanjkanje najpotrebejših sredstev. S 1. novembrom mu je bilo odpovedano stanovanje, ker stanarine ni mogel nadalje plačevati. Zadnjih štirinajst dnij se je živil ob samem kruhu in zmrzoval, ker je zastavil svojo zadnjo vrednost — suknjo. Beda ga je gnala v obu ponost. — To je žalosten prikaz, ki posebno prič

o bedi, katera vlada meji dunajskimi tehniki. Odločilni faktorji tožijo pri nas vedno, da primanjkuje v domovini tehnično izobraženih domačinov, ali tega pa ne razvidi nihče, da brez zadostne podpore ne more mihič, zmagovali ogromnega dela in težavnih študij na dunajski tehniki. Kdor sam ne skuša v sedanjih razmerah, ta težko pojmi. In kake podpore vendar uživajo slovenski tehniki? Prerano umrl, plemeniti mladenič Fr. Kotnik ustanovil je dvoje ustanov za tehniko slovenske po 380 gld. na leto. Tako sveto je določil, ker je sam skusil težave in obilico tehničnih študij; vedel je, da si tehnik ne more iskati postranskega zasluga, ker imajo ne more zmagovali obilice dela, poleg tega so pa tudi troški za šolske potrebščine tak, kakov na nobeni drugi fakulteti. In vendar je nam nerazumljivo, da vlada ne razpiše jedne Kotnikove ustanove, če ravno je prosta že več kot jedno leto. Seveda je visokim gospodom pri vladni vse jedno, če dijak strada ali ne, da se le njim dobro godi in njih sirovom. Jedina korporacija, ki podpira slovenske tehnikе je dež. odbor kranjski, ki sicer z jako skromno podporo omogoči vsaj nekajletno stradanje, ker vselej pasiranja nebrojnih inštant, pride rešitev prošnje prosilcu navadno čez četrt ali pa pol leta v roke — in dotele je že navadno veakdo — lakote sit. Učljivo je pa tudi, da tako zavlačevanje in počasnost raznih uradnikov od Ljubljane do Dunaja je navadno vzrok da doličnik zaostane v študijah — in to vselej tega, ker ne more pričeti o pravem času konstrukcijskega risanja. Prvi meseci so navadno odločilni — in ker ni sredstev — je začetek nemogoč. Potem se seveda zahteva dober uspeh — in ako tega ni — ne dobi več podpore. Bog nam daj kmalu — Knafelja!

— a.

— (Promocija) Danes je bil na dunajskem vseucišču promoviran doktorjem prava tukajšnji odvetniški koncipijent g. Božidar Vodušek, sin c. kr. gim. prof. sor. gosp. M. Voduška.

— ("Slavčev" pevski večer) kateri bode jutri 8. t. m. v "Narodnem domu", vršil se bode v prostorih na levo od glavnega vhoda. Podporni člani in gostje dobro došli. Začetek ob 8. uri zvečer.

— (Družinski večer) priredi novoustanovljeno Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem v nedeljo, dne 15. novembra t. l. ob 7. uri zvečer, v zimskem salonu hotela "pri Maliču" v prid društveni dijagonici. Na tem večeru podeta iz posebne prijaznosti sodelovali slavní društvi: delavsko pevsko društvo "Slavec" in tamboraški zbor "Zvezda". Na tančnejši vzporedi priobčimo o pravem času.

— (Stavbena kronika) V ponedeljek večer so jo "rezali" žrjavji in divje gosi v dolgih jatah in strokovnih vrstah čez ljubljansko barje in naše mesto v južne kraje, za njimi pa so se drle divje race, šepetajoč nam iz ozračja, da bo — kmalu sneg! Nič ne pomaga, zima je pred pragom, in kdor se ni do zdaj zavaroval, tega boda prehitela! Kar je na razpolago še domačih, goriških in tržaških zidarjev in delavcev, imajo še dovelj dela pri tukajšnjih stavbenih podjetnikih, a tudi kaznjenci in prisiljeni se v precejšnjem številu uporabljajo. Izmej novih poslopij je omeniti ono Lep. Tratinika na Sv. Petra cesti, katero je dograjen blizu podstrešja, Widmayerjevo, ki se zunaj že snaži, in je zuvitsko župnišče, ki se je oni teden pričelo graditi, dočim prično z gradnjo cerkve stoprav prihodno pomlad. Zidarska dela pri Schreyerjevi hiši v Špitalskih ulicah so ta teden napredovala in je posloje že do visocine drugačja nadstropja dozidano; vselej tega je upati, da bode ta mesec tudi še pod streho. Na Sv. Petra cesti podirajo hišo št. 69. in kakor se čuje, prično v kratkem podrati tudi sedno št. 71. Na Št. Jakobskem nabrežju bode ostalo zidovje prejšnje Bahovčeve hiše prihodnji teden odstranjeno ter s tem novi hiši odprt razgled. Sv. Jakoba novi zvonik je dograjen do visocine cerkvene strehe. V ponedeljek in torek se bodo jele v raznih delih mesta umikati lesene barake, ki jih je ob katastrofi zgraditi dala mestna občina za revne sloje prebivalstva. Marsikdo si je v teh barakah prihranil najemčino za jedno ali poldrugo leto. Zdaj morajo barake zginiti, ljudje pa sprijazniti se z mislio, da tudi mestna občina ni dolžna nositi do sodnega dne bremen za tista vrsta prebivalcev, ki so njeni reveži. Ta teden je selilni čas. Kdor si je zgodaj oskrbel stanovanje ali se vsaj brigal zanje, je isto, z malo izjemo, lahko dobil, nečemo pa trditi, da ne bode prezimovanje marsikoga letos hudo zadelo vselej pomanjkanja stanovanj in obče draginje. Letošnje leto je bilo stavbno gibanje po katastrofi stoprav v prvem stadiju; upajmo da bode prihodnje leto osorej temu pomanjkanju — konec!

— (Samomor) Predčerajšnjim zjutraj se je ustrelil neki novak pešpolka štev. 27. V vojaških krogih se govorji, da se je ustrelil, ker ga je neki prepostavljenec na vse mogoče načine šikaniral in ga kruto tripičil. Ako ve kdo kaj pozitivnega, naj se blagovoljno oglaši pri nas.

— (Umrl je) včeraj zvečer v Planini po vsem Notranjskem poznani in velečislani zdravnik g. Julij Mayer. Odlikoval se je po strokovnem znanju in tudi svojem značaju. Lahko mu zemljica!

— (Za Idrijo) Na prošojo narodnih poslanec je goriški poslanec g. dr. Gregorčič v proračunskega odseku predčerajšnjem, ko se je razpravljalo poljedelsko ministerstvo, obširno govoril o razmerah v Idriji. Slikal je, kako je slabo skrbljeno za zdravje rudarjev, ki morajo stanovati v zanikanih prostorih in imajo prepičli živež. Na zdravje tudi tako slabo upila to, ker se Idrija zajezuje in postaja vselej lesoplovbe. (Nedavno sta bila dva ministerska uradnika v Idriji preiskat te razmere in to vselej nujneg blagovoljnega poročila deželnega predsedstva.) Posl. Gregorčič se je nadalje pritoževal zaradi pičlih provizij, katere dobivajo delavci, vdove in sirote ter zabteval temeljito pomoč na to stran. Tudi je proročal subsistenčne doklade za učitelje na idrijskih šolah.

— (Ti pa vedo, kaj smejo!) Domovina piše: Mestni urad celjski je z odločbo z dne 27. okt. 1896, št. 9255, društvu "Celjski Sokol" prepovedal rabo in nošenje zastave, katere pa še sploh nima. "Celjski Sokol" predložil je c. kr. namestništvu v Gradec načrt zastave, katero si hoče še le naročiti. Visoko namestništvo je odstopilo vlogo "Celjskega Sokola" mestnemu uradu celjskemu v poročanje, a urad pa se je nad rudečo barvo tako ustrašil, da prošnje sploh ni rešil, ampak ogibaje se rešitve ukrenil, da "Celjski Sokol" ne sme rabiti zastave, katere še sploh nima. Se ve, da se bode "Celjski Sokol" pritožil zoper to odločbo in pokazal celjskemu magistratu, kaj sme in kaj je njega delokrog.

— (Celjski župan Stiger agitator.) Domovina poroča: Iz verodostojnega vira se nam poroča, kako strastno je pri zadnjih deželnozborskih volitvah agitiral župan Stiger, kateri županuje tudi nad celjskimi Slovenci, za nemškega in nemškutarskega kandidata Stallnerja. Vzlic temu pa, da pri vsaki ugodni priliki naglaša, da je nepristranski ter da spoštuje slovensko manjšino, poslal je župan Stiger na dan volitve, ko je bil predsednik volilne komisije, svojega prijatelja(!) zloglasnega Oechsa parkrat k nekemu volilcu, katerega ni bilo na volišče. Ko je Oechs prišedel od doličnika, kateri je izjavil, da se neče udeležiti volitve, sporočil to Stigerju, napisal je ta na listek ter baje zažugal doličniku, ki je mimogrede rečeno, penzioniran državni uradnik, da naj takoj pride na volišče ter odda glas za nemčurskega kandidata. Prijatelj Oechs je seveda takoj zasedel zopet z listkom županovm pripravljeni agitacijski voz in privedel na istem bolnega, zgoraj imenovanega volilca, ki je na ta način prisiljen moral glasovati za Stallnerja. Mi bi stvari ne beležili, ker je sama na sebi prelenostna, ko bi bil na ta način agitiral n. pr. županov prijatelj Oechs, ali kak Max Beneš ali kak jednak velikan, ker je pa to storil župan Stiger in to celo mej tem, ko je deloval kot predsednik volilne komisije, zdelo se nam je potrebno, da to dejstvo objavimo v svrhu, da si ga izvestni krogi dobro zapomnijo.

— (Državnozborska volitev na Goriškem.) V skupini goriških mest in trgov imajo Slovenci kakih 700 glasov, in lahko bi se primerilo, da bi pri tej volitvi odločevali slovenski glasovi. "Soča" piše glede kandidatov: Nasprotni listi sami hvalijo dra. Maranija, kako delaven član je bil pri "Pro Patriji" in pozneje pri "Legi Nazionale", v mestnem zastopu in v deželnem zboru. Vse tako njegovo delovanje, katero kujejo v deseto nebo, je bilo vseskozi sovražno našemu narodu, naperjeno proti mirnemu in prijaznemu življenju obeh narodov v deželi mej seboj. Njegovo mišljenje o našem narodu je predobro znano, saj je šel v svojih izbruhih tako daleč, da je imenoval Slovence — divjake z živinskimi nagonom. Državno pravdništvo je moralo zapleniti "Corriere", ki je prinesel njegov govor. — Temu kandidatu ne more dati glasu noben Slovenec, ki ljubi svoj narod in ki ima le iskrico narodnega ponosa v svojem srcu. Etvard vitez Bujatti ni nikoli žabil Slovencev; on ni naš mož, tudi od njega nič posebnega ne pričakujemo, vendar se ni še nikdar kazal tako strupenega nasprotnika Slovencev, kakor dr. Marani. Vrhu tega treba vedeti, da Bujatti je odločen zagovornik — predelske železnice, katera bi veliko koristila vsej deželi ne izvzemši niti Kras in da sedanjia volitev daje priliko složnemu postopanju dveh narodov v deželi, Slovencev in Furlanov, kar od nekdaj želimo in do česar mora priti, ako hočemo doseči prepotrebni mir v deželi in znosne odnose v deželnem zboru. Ako bodo gospodovali še nadalje goriški čuti in odvetniki, pride dežela kmalu v take zgate, iz katerih se ne bo več lahko izmotati. Slo-

Dalje v prilogi.

venci in Farlani se moramo sporazumeti prej ali slej preko ramen goriške čufutko odvetniške sinjorije! Ako bi se storil pri tej volitvi prvi poskus, bi morda ne bilo napačno.

— (Razpisane službe.) Pri novo ustanovljenem poštnem uradu v Godoviču mesto poštnega odpravitelja. Letna plača 150 gld. in 40 gld. urad pavšala. Prošnje do 12. novembra postnemu in brzojavnemu ravnateljstvu v Trstu.

* (Umrl) je v Meranu vojvoda Viljem Württemberški, bivši avstrijski general, dobro znan tudi v Ljubljani, blag mož in resničen prijatelj vojakov.

* (Originalne glasovnice) Pri deželnozbornih volitvah na Dunaju oddanih je bilo nekaj glasovnic s prav originalno vsebino. Jeden volilec je glasoval za „Nj. prevzetenost ministarskega predsednika in ministra notranjih del dra. Karla Luegerja“. Neki drugi je zapisal: „Živila splošna volilna pravica. Za to ne glasujem.“ Nekdo je mesto glasovnice oddal neplačan čevljarski račun, nekdo je pripeljal panjo Gessmannovo fotografijo in zapisal „Tega volim“, na mnogih glasovnicah pa so bile zapisane grde posvake na adreso dra. Luegerja.

* (Požar v gledališči) Sinoči je pred začetkom predstave nastal v Karlovem gledališči na Dunaju požar. Draperije v dveh ležah so začele goreti, a na srečo je osobje ogenj še pravočasno zapazilo in ga udušilo. Preiskava je dognala, da je nekdo draperijo namočil s petrojem in jo potem užgal. Karlevo gledališče je povsem židovsko in židje trče, da so protisemitje hoteli zanetiti ogenj, da umijo ta „tempelj židovske umetnosti“. Mogoče je pač vas!

* (Dedčino sedmih milijonov) Obitelj Kam v Denžku, v babaški županiji, je doslej živila v siromašnih razmerah, te dni je pa dobila uradoma veselo vest, da je pododovala sedem milijonov gol dinarjev. Brat dedičev, strojevodje pri drž. železnici, Kama in žens revnega kolarja Veberja, žel je bil pred mnogimi leti na Rumunsko. Kam in njegova sestra sta vedno mislila, da je brat že davno umrl, sedaj pa sta uenadoma pododovala po njem kolosalno imetje, katero si je bil mož pridobil na Rumunskem.

* (Klerikalna navihanost) Belgija je finančno tako srečna država, da žrtvuje tudi kaj za umetnost. Že dolgo let je tam navada, ako kupi kako mesto kaj za svoj muzej, zlasti kako sliko, da pokrije polovico stroškov država. Zaradi svojega klerikalizma razupito mesto Löwen je hotela kupiti sliko slavnega bavarskega slikarja, a da bi ne bilo treba občini za to sliko nič plačati, je mestna uprava naznanila vladi: da velja slika še jedsenetkotliko, kakor je res. Vlada je izvedela, na kako premeten način jo mislijo brumni možje v Löwenu ujeti, da jim plača vse stroške za sliko. Zato je kupila sliko in jo podarila nekemu — drugemu muzeju

Slovenci in Slovenke! ne zabitte družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadali teden poslali: Gospod Robert Tomunc, c. kr. počtar v Grosupljah 1 gld. za pobota okna Velikovške šole; g. Ant. Šlamberger, ces. kr. notar v Ljutomeru kot volilo pokojne Jere Filipičeve po odštetni dnevi pristojbini 89 gld. 25 kr.; g. Martin Petelin, c. kr. profesor v Novem mestu 5 gld.; sl. uredništvo „Zgodnje Danice“ zbirko 10 gl. za Velikovško šolo; preč. g. mestni župnik Iv. Vrhovnik, blagajnik Šentjakobsko trnovske moške podružnice v Ljubljani 67 gl., katere je nabral povodom otvoritve Velikovške šole; veleč. g. kurat Fr. Tavčar 2 gl. za Velikovško šolo; g. sinkar Ljudovik Grilc 1 gld. vsled dobljene stave; g. Ivan Rabek, ključavnicaški mojster v Celju 3 gold.; gosp. Lovro Letnar, nadučitelj v Mengšu iz prihramilčeka 2 gld. 80 kr. in veleč. gosp. Jos. Vodoček, kaplan v Št. Robertu nad Laškem 5 gld., katere je zložila „Gras seljeva vessla lovska družba na Kalobji“. Bog vrni vsem dobrotnikom stotero!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Uredništvo našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Za pobita okna narodne šole v Velikovcu darujejo „marijašarji in dominarji“ v Št. Petru v gostinstvu g. A. Lavrenčiča nabранo vsoto 7 kron 40 vin. — G. A. Lavrenčič v Vel. Laščah od g. Lokarja iz Vipave 1 krono. — Gospa Helena Bevk v Ljubljani namesto brzojava k velikovski slavnosti 1 krono 20 vin. — Skupaj 9 kron 60 vin. — Živeli rodojubni darovalci in darovalka in njih nasledniki!

Za „Narodni dom“ v Ljubljani: Gg. uradniki banke „Slavije“ v Ljubljani 1 krono 60 vin. Živeli rodojubni darovalci in njih nasledniki!

Književnost.

— Cosmopolis Te svetovne, v treh jezikih pisane revije je izšel 11. seštek, kateri ima na-

sledajo vsebino: Mrs. W. K. Clifford: An Afternoon; Frederick Greenwood: Sentiment in Politics; R. Nisbet Bain: Contemporary Scandinavian Belles-Lettres; A. Holden Byles: The Struggle in America: How Presidents are Made; Captain Pasfield Oliver: Madagascar as a French Colony; Andrew Lang: Notes on New Books; Henry Norman: The Globe and the Island. — Edouard Rod: Le Bilan; Victo. Emile Melchior de Vogüé: La Visite du Tsar à Paris; J. J. Jusserand: Shakespeare en France sous l'Ancien Régime; Gabriel Monod: A. Travers l'Allemagne; P. J. Proudhon: Napoléon et Wellington, papiers inédits, publiés par Clément Rochel; Emile Faguet: Le Livre à Paris; F. de Pressensé: Revue du Mois. — Hermann Sudermann: Teja; Theodor Mommsen: Caius Cornelius Gallus; Lon Andreas-Salomé: Scandinavische Dichter; Theodor Barth: Der Kampf um das weisse Haus in Washington; Mc Kinley oder Bryan? Anton Bettelheim: Deutsche Bücher; Ignotus: Politisches in deutscher Beleuchtung.

Brzojavke.

Dunaj 7. novembra. Imunitetni odsek je vzprejel glede dolžnosti pričevanja poslanec nasvete dra. Ferjančiča, da je poslanec smeti zasliševati, samo če to dovolijo dotedne korporacije.

Dunaj 7. novembra. Vsi listi sklepajo iz izjave čeških veleposestnikov pri razpravi o Pacakovem predlogu, da se je doseglo zbljanje med Mladočehi in veleposestniki in da bode vlada v novi zbornici skušala približati se tej skupini.

Dunaj 7. novembra. Iz kluba nemške levice je izstopilo 29 poslancev, mej njimi je 25 nemških poslancev iz Češke, dva poslanca iz Moravske in dva iz Štajerske.

Dunaj 7. novembra. Pri včerajšnji ožji volitvi so bili v prvem okraju izvoljeni trije liberalci in trije socijalni politiki, v drugem okraju Lueger in drugi protisemitski kandidat.

Dunaj 7. novembra. Profesor Süess, drž. poslanec 2. okraja, namerava odložiti mandat, ker je včeraj v njegovem okraju bil voljen dr. Lueger.

Budimpešta 7. novembra. Danes dopolnje je bil dvoboj med Ugronom in Kossuthom. Kossuth je bil lahko ranjen.

Zahvala.

Gospodom volilnim možem, ki so pri deželnozborski volitvi dne 29. oktobra t. l. oddali svoje glasove kandidatu narodne stranke, ter odvzeli klerikalni stranki mandat, kateri se je poprej nahajal v rokah njenega voditelja, kakor tudi prvotnim volilcem, ki so si izbrali naše volilne može, izreka izvrševalni odsek narodne stranke najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani 5. novembra 1896.

Dr. Karol Bleiweis vitez Trstenški.

Narodno-gospodarske stvari.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. (Dalje.) Predno se govori o uspehih teh obravnav z občinami bilo bi sledenje poročati: Ker se je mislilo, da se morebiti že 1. 1895 ustanova tečaji, sta se Matija Oberwalder in Kvintil Domžani obvestila o tem, ne da bi se bilo kakorkoli vezalo ali prevzel k-ko dolžnost nasproti njima. Ko se je pa videlo, da se ne ustanove tečaji l. 1895, mislilo se je, v nadi, da vis. c. kr. ministerstvo dodatno potrdi, da je s pridelovanjem slame vendarle že leta 1895. začeti. Zategatelj se je povabil Matija Oberwalder, da pride iz Florence v Domžale, da v različnih legah in krajih pripravi rezatev in belitev slame, da se po možnosti, še predno se začno slamopletarski tečaji, dobi rabljiva slama. Matija Oberwalder je ob pletenih mesecih 1895 prepotoval vse občine, katere so se že pečale s slamopletarstvom. Pri tem je imel namen, prabilstvu razjasniti pom pravilnega pridelovanja slame za pletenje in je seznaniti s pripravno metodo, kako jo pridelovati. Tvrda P. Ladstätter & sinovi, c. kr. dvorni zlagatelji v Domžalah, je Matiju Oberwalderju dala na razpolago večjo množino slame, da določi, če je pri pridelovanju slame na Kranjskem tako postopati kakor na Laškem, kjer cvete pridelovanje slame za pletenje že več let. Skušnje pa so pokazale, da je na Kranjskem malo drugače postopati, če se hoče pri pridelovanju slame za pletenje do seči dobrih uspehov. Na podlagi teh skušenj je spisal Matija Oberwalder po trgovski in obrtniški zbornici z dopisom z dne 10. oktobra 1896 št. 2082 c. kr. deželnih vlad predloženo „Anleitung zur Cultur des Flechtstrohes“, katere iztisi v slovenskem jeziku „Navod o pridelovanju slame za pletenje“ so se tudi predložili c. kr. deželni vlad z dopisom

z dne 18. septembra 1896, št. 2082. Kakor l. 1895, tako je tudi poleti 1896 Matija Oberwalder kraje obiskal dvakrat, nekatere trikrat, in sicer drugikrat po preteku treh tednov. To je bilo po njegovem mnenju potrebno, ker se je le na ta način mogel prepričati, ali se je postopalo po njegovih navodilih. Pri tem se je pokazalo, da je komaj tretji del dosegel slamo brez napake. Vzrok je tičal v tem, da so ljudje bodisi kaj pozabili, bodisi n- so prav razumeli navodil. Da se ljudem pouči spis da na roke, je dal kranjski deželni odbor navod za pridelovanje slame za pletenje v slovenskem jeziku natisniti v 2200 iztisih in v nemškem jeziku v 200 iztisih. Večji del prvih je zbornični tajnik razdelil na shodih radi osnove slamopletarskih tečajev mej občinske zastopnike. Poleg tega se je ta naved v slovenskem jeziku objavil tudi v glasilu c. kr. kmetijske družbe „Kmetovalec“ in v „Novčah“. Od 15 junija do konca julija t. l. je Matija Oberwalder prepotoval: Dol, Vinje (občina Dolsko), Ihan, Št. Jakob (občina Podgorica), Pšato (občina Podgorica), Dragomelj, Podreče, Mengeš, Radomlje, Jarše, Heme, Preserje (občina Spodnje Koseze), Gorico in Vrhopolje (občina Moravče), Podgoro in Saječe (občina Dolsko), Videm (občina Dol), Topole (občina Mengeš), Suhač, Moste, Kriz, Kaplo vas, Nazovič, Lahovice, Črklje, Zalog, Vrhopolje (občina Nevlje), Podhrško in Vir (občina Podhrško), Dob, Kitino, Drtijo, Brezovica, Moravče, Št. Vid (občina Prevoje), Lukovica, Krašnja, Podamrežje (občina Blagovica) itd. Matija Oberwalder si je prizadeval v omenjenih krajih obiskati kolikor moči vse družine, jih podučiti in tudi na polju pokazati, kako postopati, da se doseže rabljivo slamo za pletenje. Občinskim predstojnikom je dal Matija Oberwalder pismen navod za pridelovanje slame za pletenje. Poleg tega je v jednaki namen obiskal več župnikov in učiteljev; mej srednjimi so nekateri navod preveli na slovenski jezik in veliko storili za razširjanje podučnega spisa. Matija Oberwalder se je, kakor zatrjuje, prepričal, da je zanimanje za stvar v obči velika in da ni dvomiti o ugodnem uspehu. Glede učitelja je več občinskih zastopnikov izreklo željo, da bi se Oberwalderju izročil tudi pouk v slamopletarsku, ker bi raztolmačenje nemškega jezika v nobeni občini ne bilo združeno s troški. Ker se je poročeval prepričal, da bi bil pouk v tako dobrih rokah, ko bi se ugodilo tej prošnji, priporoča tudi, da se Oberwalder nastavi kot učitelj za pletenje slame. Uspehi glede prostorov in več drugih stvari se razvidijo iz sledenega: 1. Pri shodu, ki se je vrnil dne 14. septembra 1896 ob 9 uri dopoludne v Domžlah, so se podale sledenje izjave: 1.) Občinsko zastopstvo v Trzinu je pripravljeno prevzeti prisrbitov pristora za pouk v slamopletarsku, kakor tudi njegovo razsvetljavo, kurjavo in snaženje. Stanovanje za učitelja ni treba, ker je Trzin bližu Domžal, kjer bo tako imel učitelj stanovanje. Občina Račica ni bila zastopana pri obravnavi. Če se bodo otroci iz te občine udeleževali pouka, nosila bo del že tako majhn stroškov. 2.) Občinsko zastopstvo v Radomljah se je izjavilo, da prevzame troške za prostor za pouk, njegovo razsvetljavo, kurjavo in snaženje. Stanovanja ni treba radi majhne odaljenosti od Domžal.

(Dalje prih.)

Zavarovalne stvari.

Zavarovalna družba za življenje „The Gresham“ v Londonu. Razglasilo se 47. poročilo o poslovnem letu, ki se je končalo 31. dec. 1895, in se je predložilo občnemu zboru delničarjev, ki je bil dne 1. julija 1896 l. Iz njega povzamemo sledenje glavne točke: V l. 1895 je izdala družba 8761 polic za glavno 82,267.300 kron. Dohodki premij minolega poslovnega leta znašali so odstevši znesek za pozavarjanja 21,582.368.33 kron, in je tem 3,525.344.17 kron premij za prvo zavarovalno leto. Bilanca občestnega računa za minolo poslovno leto je znašala 5,548.218.43 kron in če prištejemo še dohodke premij, znašali so dohodki zavarovalne družbe 27,120.586.76 kron. Minolo poslovno leto se je izplačalo na življensko-zavarovalne police 10.032.755 kron. Izplačila za opremna in mešana zavarovanja, katerim je bil potekel obrok so znašala 2.383.221.67 kron. Za odkup polic se je izdal minolo poslovno leto 1.209.712.50 kron. Zavarovalni in rentni zaklad sta se menj poslovnim letom povisila za 9.067.153.02 kron. Skupni znesek aktiv je znašal koncem poslovnega leta dne 21. dec. 1895 147,362.080.41 kron naloženih glavnic: 490.778.85 kron v fondih angleške in irske banke, 630.212.40 kron v zajamčevinah kolonialne vlade, 27.002.077.81 kron v zajamčevinah tujih vlad, 5.651.001.56 kron v železniških delnicah, prioritetah in jamčevinah, 60.105.982.71 kron v železniških in drugih zadolžnicah, 18.364.621.04 kron v hišah, mej držav in družbenih hišah na Dunaju in v Budimpešti, 6.556.711.77 v hipotekah in v razrahjam žamčevinah 28.760.694.27 kron.

Pomirljivo

sliz razkravajoče in izvrstnega okusa so antikataralične pastile lekarja Piccoli-ja v Ljubljani (Dunajska cesta) katere učinkujejo proti hripatosti in olajšujejo kašelj. — Cena skatljici 25 kr., 10 skatljic 2 gld. 4 (3202-1)

Dejstvo je, da današnje dame vsakdanji rabi Poudre - Eglantine in Savon - Eglantine zahvaljujo ono mimo barvo kože in ono nôtno aristokratično polt, ki so prave lepote znaki. Vedno čista, nikdar hrapava ali razpokana koža, obraz in roke vedno proste svetenja in marog, vse te prednosti se dosežejo, če se uporablja za svojo toaleto **Poudre - Eglantine** in **Savon - Eglantine**. Te higijenice to letni predmeti nimajo v sebi nikakoršnih metaličnih snovi in so zajamčeno neškodljivi. Za varnost pred brezvrednostnimi ponaredbami naj se vedno paži na zakonito zavarovan varstveno znamko: „**Glava s čelado**“.

Glavna zalog za Avstro - Ogersko:
Lekarna pri sv. Duhu, E. Tomaja naslednik

A. Winger, Zagreb, Ilica št. 12.

(3125-3) **Zalog za Ljubljano:**

Lekarna pri Mariji Pomagaj, M. Leustek

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mostu.

Poslano.*)

Samo na tukajšnji trg se privajajo prešiči brez potnega lista.

Prešiče brez potnega lista je pa iz dveh uzrokov težko kupiti.

Prvič, ako je prešič, ikrast ali ima kako drugo bolezen se njegov prodajalec težko dobi, ali se ga pa še dobiti ne more, da bi škodo poravnal. Drugič pa morajo vsi prešiči, ki se izvažajo, imeti potne liste, in če jih nimajo se še izvažati ne smejo.

Še bolj nepriljivo, kakor sta zgoraj navedena razloga, je pa to, da se provenjenca brez potnega lista ne more konstatirati, kar je pa sedaj, ko je vedno kak kraj in okraj okužen, neobhodno potrebno.

(3216)

Več mesarjev in trgovcev.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

EZ uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne države: Franceta in Neže Prebil v Ljubljani premičnine (razna oblike) cenjene 28 gld. 84 kr., dne 9. novembra v Ljubljani.

Ivana Krenca posestvo v Mali gori, cenjeno 405 gd. in Otmarja Herbst posestvo v Lienfeldu, cenjeno, 363 gld. 98 kr., oba dne 11. novembra in 10. decembra v Kočevju.

Rozalije Vanelli posestvo v Šutni, cenjeno 1017 gd., dne 11. novembra in 9. decembra v Kostanjevici.

Antona Štefanačiča posestvo v Jablanici, cenjeno 800 gld., dne 13. novembra in 14. decembra v Ilirske Bistrici.

Janeza Repinca posestvo v Laškem Rovtu, cenjeno 6540 gld., dne 13. novembra in 14. decembra v Rabuvici.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporekah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorologično poročilo.

November	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
6.	9. zvečer	743.2	6.1	sl. vzhod	oblačno	
7.	7. zjutraj	738.2	4.9	sl. jvzh.	dež	0.3
8.	2. popol.	735.1	7.7	sr. vzhod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 6.1°, za 0.2° pod normalom.

Dunajska borba

dné 7. novembra 1896.

Skupni državni dolg v notah	101 gld 35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 . 85
Avtirska zlata renta	122 . 40
Avtirska kronksa renta 4%	101 . 05
Ogerska zlata renta 4%	121 . 95
Ogerska kronksa renta 4%	99 . 25
Avtro-ogrske bančne delnice	937 . —
Kreditne delnice	367 . 40
London vista	119 . 80
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 . 77½
20 mark	11 . 75
20 frankov	9 . 68
Italijanski bankovci	44 . 50
C. kr. cekini	5 . 68

Dn. 6. novembra 1896.

4% državne srečke iz 1. 1854 po 250 gld.	144 gld. 50 kr.
Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld.	193 . —
Danava reg. srečke 5% po 100 gld.	129 . 75
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	— . —
Kreditne srečke po 100 gld.	197 . 50
Ljubljanske srečke	23 . —
Budolfove srečke po 10 gld.	22 . —
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	154 . 25
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	466 . —
Papirnatи rubelj	1 . 27½

Zahvala.

Povodom smrti naše preljubljene, nepozabne, zdaj v Bogu počivajoče msterje izrekamo vsem onim, ki so nam v teh tužnih dneh ustreno ali pismeno izrazili svoje toplo sočutje, vsem darovalcem vencev in cvetic, in vsem, ki so naši nepozabni, predobro mater spremil na zadnji poti, presrečno, iskrevo zahvalo. Bog jim poplačaj!

(3224) Željajoča rodbina Recher

Darila za „Národní Dom“. LXXXVIII. izkaz „Krajevské družbe“.

Prenesek 28099 gld. 58 kr.

Naknadni doneski za mesec avgust; plačali so č. p. n. gospodje:

I. Gorup 2 gld. — kr.

J. Jenko, R. Milic, M. Pavlin, K. Pirc in Fr. Wiesthaler, à 1 gld. 5 " — "

V. Borštnar 50 " — "

Iz pušice v gostilni pri Jerneju

Doneski za mesec september; plačali so č. p. n. gospodje:

Fr. Goričnik, Ferd. Souvan, dr. I. Tavčar in I. Vončina, à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, J. Lozar, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skupaj .

Dr. vitez K. Bleiweis, I. Gorup, J. Lenčec, Fr. Mally, dr. Fr. Munda, V. Rohrmann, S. Rutar in Frid. Soss, à 2 gld., skupaj

A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffe, A. Gogola, I. Gričar, J. Jenko, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Martinak, I. Mejč, R. Milic, A. Novak, M. Pavlin, G. Pirc, K. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweiss, K. Pleško, M. Pleško, A. Prosenec, I. Rodè, A. Skaberne, A. Stor, H. Suyer, dr. Fr. Tekavčič, S. Treo, J. Velkovrh, J. Višnar, K. Weber, Fr. Wiesthaler, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 1 gld., skupaj .

Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, V. Borštnar, A. Foerster, I. Frisch, J. Maček, Fr. Rozman, I. Seunig, P. V. A. Suyer, I. Šubic, A. Tavčar, J. Tomec, A. Trstenjak, J. Zalaznik in I. Žargi, à 50 kr., skupaj .

Darilo dr. Fr. Simoniča v Dunaju povodom otvoritvene slavnosti

Darilo župnika Iv. Vrhovnika v Ljubljani

Darilo trgovca J. Lendeta v Ljubljani povodom otvoritvene slavnosti

Darilo odvetnika dr. L. Vidriča v Zagrebu povodom otvoritvene slavnosti z gesmom „Sloga gojimo, zdražbo pustimo“

Darilo inženéra V. Pollaka v Tržiču povodom otvoritvene slavnosti

Darilo nefrakovanih narodnjakov v Postojini

Doneski za mesec oktober; plačali so č. p. n. gospodje:

Fr. Goričnik, Ferd. Souvan, dr. I. Tavčar à 5 gld., skupaj .

Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kollmann, J. Lozar, I. Murnik, M. Pleteršnik in U. pl. Trnkóczy, à 3 gld., skupaj .

A. Bayr, J. S. Benedikt, O. Detela, P. Drahsler, J. Duffe, A. Gogola, I. Gričar, J. Jenko, M. Klein, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Martinak, I. Mejč, R. Milic, A. Novak, M. Pavlin, G. Pirc, L. Pirc, K. Pleiweiss, K. Pleško, M. Pleško, A. Prosenec, T. Povše, J. Rodè, A. Skaberne, A. Stor, H. Suyer, dr. Fr. Tekavčič, S. Treo, J. Velkovrh, J. Višnar, K. Weber, Fr. Wiesthaler, A. Zajec, dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar, à 1 gld., skupaj .

Fr. Ban, A. Bartel, I. Bonač, V. Borštnar, A. Foerster, I. Frisch, J. Maček, Fr. Rozman, I. Seunig, P. V. A. Suyer, I. Šubic, A. Tavčar, J. Tomec, A. Trstenjak in I. Žargi, à 50 kr., skupaj .

Prispevek gospe D. (1+1)

Skupaj 28654 gld. 96 kr.

Opomba: Vsem č. p. n. darovalcam in darovalcem, ki žejmo v sedanjih zelo težavnih razmerah tako lepo vstavljajo, izrekamo na redki požrtvovalnosti najtoplejšo zahvalo, združeno z vročo željo, da bi se geslo darovalca gospoda dr. L. Vidriča v postopki „Národnega doma“ kot vodilno vedno uvaževalo med ondi nastanjennimi društvimi.

V Ljubljani, dn. 7. novembra 1896.

Odbor „Krajevské družbe“.

Izviraliste: **Glesshübl Slatina.** Železniška pri postaja. — Zdravilišče in vodozdravilnica pri Karlovi varhi.

Prospekti začetnji in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE MATTONIJEVE GIESSHÜBLER KISELINE

kateri je kot zdravilni vrelec že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih **dihal** in **prebavil**, pri protinu, **želodčnem** in **mehurnem kataru**. Izvrsten je za otroke, prebolele I. in maj nosečnostjo. (1698-12)

Najboljša dijetetična in osveževalna pišča.

Henrik Mattoni, **Glesshübl Slatina.**

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1896.

Nastopno ozemljeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (1705-257)

Odhod in Ljubljane (juž. kol.).

Proga čez Trbiž.

Ob 12. uri 5 min. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussie, Ischl, Gmunden, Solnograd; čez Klein-Reisling v Steyr, Linz, na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 10 min. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, čes Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 min. dopoludne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, čes Amstetten na Dunaj. — Ob 12. uri 5 min. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, čes Amstetten na Dunaj. — Ob 13. uri 5 min. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, čes Amstetten na Dunaj. — Ob 14. uri 5 min. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, čes Amstetten na Dunaj. — Ob 15. uri 5 min. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selz

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljevajo se za dosedaj meni izkazano zaupanje, naznanjam si, občinstvu, da sem otvorila v svoji novi hiši **gostilno „pri raku“** na Krakovskem nasipu št. 4.

Potrudila se budem postreži cenj. gostom z dobrimi jedili in pristno pijačo.

Istotam se dobé

vsak petek ribe.

Za obilen obisk se priporoča z velespoštovanjem

Ivana Kovač

(3221)

gostilničarka.

Postranski zaslužek

150—200 gld. mesečno za osobe vseh poklicnih vrst, ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih sreč. — Ponudba na „Hauptstädtische Wechselstaben-Gesellschaft Adler & Comp., Budapest“. (3060—11)

Ustanovljena 1. 1874

Kathreiner-
KNEIPPova SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih po-
narejenih izdelkov je treba pa-
nirne zavojne s imenom:
Kathreiner

(1666—19)

Ljudevit Borovnik

(1832) puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem se priporoča v izdelovanju **vsakovrstnih pušek** za lovec in strelec po najnovjih sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna **popravila** in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastonj.

Učenec

vzprejme se takoj v večjo trgovino z mešanim blagom. — Ponudbe vzprejema iz prijazaosti upravitelja „Slovenskega Naroda“. (3210—2)

Veliki krah!

New-Jork in London nista prizanašla niti evropski celini ter je bila velika tovarna srobrnine prisiljena, oddati vso svojo valogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih močij. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6·60, in sicer:

- 6 komadov najfinješih namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih žilie iz jednega komada;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih jedilnih žilie;
- 12 komadov amer. patent-srebrnih kavnih žilie;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za mleko;
- 2 komada amer. patent-srebrnih kupic za jajca;
- 6 komadov angleških Viktoria-čašic za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedičnik za čaj;
- 1 komad najfinješa sijalnica za sladkor.

44 komadov vkupe samo gld. 6·60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gld. 40— ter je je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6·60. Američansko patent-srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garančuje. V najboljši dokaz, da da le-ta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povteč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikedor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno božično in novoletno darilo in kot darilo za svatbe in druge prilike, kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **jedino le v**

A. HIRSCHBERG-a

glavni agenturi združenih ameriških tovarn patent-srebra na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19 v. — Telefon št. 7114. Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvleček iz pohvalnih pisem:

Pilis, dné 24. avgusta 1896 (peštanski komitet). Vaše blagorodje! Z garnituro sem jako zadovoljen. Prosim, pošljite tri take garniture mojej svakinji, grofinji Nyary roj. pl. Somogyi v Szunto. Baron Julij Nyary.

Acú Weseli pri Solni, na Moravskem. Z dopolnilo pošljatvijo sem bila popolnoma zadovoljna in prosim dopolniti mi še jedno tako. Franciška Wolmann.

Daje se v najem dobro obiskana

gostilna

z mesnicu in specerijsko prodajalnico.

Več se izvá pri **H. Krelf-u** v Karlovem na Hrvatskem. (3206—2)

PHÖNIX-POMADA

na razstavi za zdravje in vredavanje bolnikov v Stuttgartu 1890 odlikovana z nagrado, je po zdravniškem izreku in mnogih zahvalnih v pismih, katerih število gre v tisoče, priznana kot jedino, zares resno in neskodljivo sredstvo, s katerim se doseže tako pri gospodah kakor pri gospodihi lepa in bujna rast las in se prepreči, da ne izpadajo in da se ne dela meji njimi prhot; mladi gospodje dobé po nje rebri močne brke. Za uspeh in za neškodljivost se garantuje. Lonček 80 kr., če se pošlje po pošti ali proti povzetju 90 kr.

K. HOPPE, Wien, XV., Zinkgasse 14. (2790—13)

(2098—17)

Vozni listki v Sev. Ameriko

(3077—5) pri

nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.

I. HELLER, DUNAJ
44 Praterstrasse 44
Bogale Illustration M3 včasih občutno v moravskem in slovenskem jeziku na vobrazovanju živilnosti
Prepravljeni in tiskani

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7^a

Usak dan odprava z Dunaja.
Pojasnila zastonj.

Kuverte s firmo

priporoča po nizki ceni

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Št. 32.260.

Razglas.

(3139—3)

Podpisani magistrat daje na znanje, da se bodo v lanskem potresu postavljeni

mestne lesene barake

stoječe na prostoru pred „Narodnim domom“, na Rimski cesti, na Cojzovi cesti, v Cerkvenih ulicah, za klavnicu in ob Gruberjevi cesti, na Poljanskem trgu, na sv. Petra nasipu, pred cerkvijo srca Jezusovega in na Ledni

dné 9. in 10. novembra letos

od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. ure popoludne v zgoraj navedeni vrsti

na lici mesta potom javne dražbe za gotovo placičilo pod pogojem prodale, da se takoj odstranijo.

To se daje na znanje z dostavkom, da se bodo do prvega dneva dražbe vzprejmale tudi pismene ponudbe.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dné 19. oktobra 1896.

Gostilna „pri luni“

Krojaške ulice h. št. 1.

Naznanjam otvoritev gostilne v novih in vsem zahtevau vstrezočih prostorih, kjer se bode točilo **Reininghausovo marčno pivo in domača pristna vina** ter se dobivala **okusna in sveža jedila** po prav nizkih cenah.

Svojim čast. p. n. gostom se zahvaljuje, prosim za mnogobrojni obisk. V Ljubljani, dné 3. listopada 1896.

(3201—2)

Z odličnim spoštovanjem
Marija Pogačnik.

Ugodna priložnost za nakup!

V likvidacijsko maso tvrdke Fr. Petrič spadajoče

manufaktурно blago

prodajalo se bode počenši s

7. novembrom 1896 vsaki dan od 8. do 12. ure dopoludne in od 2. do 6. ure popoludne

po prav nizkih cenah

in sicer v prodajalnici na **Mestnem trgu štev. 11** (poprej lekarna „pri Mariji pomagaj“), kjer se tudi sprejemajo **kupne ponudbe za celo ostalo zalogo blaga. Cene in plačilni pogoji za ta slučaj so posebno ugodni.**

Kupcu vse zaloge mogla bi se tudi prepustiti prodajalnica v porabo.

(3222—1)

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, I., Giselastrasse 1 Pešta, Franz-Josefsplatz
st. 1, v hiši društva.

Filijala za Ogrsko:

st. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1895 kron 147,562.080—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1895 27,120.589—
Izplačitve zavarovalnic in rent in zakupnin itd. za obstanka dru-

štva (1848) 321,644.530—
Mej letom 1895 je društvo izpostavilo 8761 polic z glavnico 82,267.300—

Prospekti in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge, daje brezplačno

glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje
pri Gvidonu Zeschko-tu.

(3196—1)

Mala oznanila.

Pod Traneč st. 2.
Veliko
zalogo
klobukov
priporoča
J. Soklič.
(1726)
Pod Traneč st. 2.

Kavarna J. Lekan
(„Pri Virantu“)
na Sv. Jakoba trgu.
Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno posrežbo.
Z velespoštovanjem
Ivan Lekan,
kavarnar.
(1727)

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej
čevljarski mojster
v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3
priporoča se prečast duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuvau, katera izvršuje ceno, pošte in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinješ do najpriprostejs oblike. Mere se shranjujejo. Vnajnem naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Fr. Kaiser
puškar v Ljubljani,
Šelenburgove ulice št. 6. 1729
priporoča svojo veliko zalogo orloja za lov in osebno varnost, straljiv in potrebitin za lovec. Specjalitete v ekspreznih puškah in ptičaricah, kijih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

IVAN UTRAN
Ljubljana, Gradisce št. 8, Igriske ulice št. 3
priporočata p. n. čast. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov
in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivana Toni
v Vodmatu št. 3
priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo kovaško obrt izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporočagg hišnim posestnikom vezi za stavbe ter jamči za dobro delo in točno potrežbo.

G Tönnies
v Ljubljani.
Tovarna za stroje, teleso in kovinovnicu.
Indeljuje kot posebnost: vse vrste strojev za lesorezance in žage. (1732)
Prevzame cele naprave in oskrbuje parostroje in kotle po najboljši cestavi, slučajno turbine in vodna kolena.

Ustanovljeno leta 1847.
Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS
Ljubljana, Turjaški trg št. 7
in Gospodske ulice (Knežji dvorec). (1733)

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v
slaščičarski in pekovski obrt
spadajočimi izdelki postreza točno tvrdka
Jakob Zalažnik

Stari trg št. 21. (1734)

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

Glavna zaloga prvih tovarn najfinejših klobukov
J. S. BENEDIKT
ustanovljeno 1830. Ljubljana Pri „predici pri križu“. Stari trg št. 1/6. 1897
Prekuvovalcem tovarniške cene. Ceniki se pošiljajo brezplačno.

Sobni slikar **Josip Erbežnik** Sobni slikar
Poljanska cesta 17 Moste 33
izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kolikor mogoče po najnižjih cenah.
Za ukusno in trpežno delo se jamči.
Naročila pismenim potom: Moste št. 33.

Tapetniška kupčija **OBREZA** v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.
10 gld. samo stane pri meni fin modroc na perečih (Feder-matratre) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, kot jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Žimnice od 17–30 gld.; divani, ottomani, garniture in vsa tapetniška dela (1737) po najnižji ceni.

Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gld. naprej do 25 gld.

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.
Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.
Ceniki zastonj in franko.

Anton Presker
Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16
priporoča svojo veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.
Obleke po meri se po najnovejših uзорcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgootvijo. (1739)

Telegram! Veliko zalogo suknensih ostankov prodam pod ceno.
Hugo Ihl, Pred škofijo štev. 2.

Fran Detter
Ljubljana, Stari trg štev. 1.
Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.
Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo-rezance in matlinske, katere se dobivajo vzliz njih izbornosti ceno. (1741)
Ceniki zastonj in poštne prosto.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (1742)
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izberu.

Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenjujejo. Pri zunanjih naročilih blagovnai naj se vzorec vposlati.

Prej M. Učak **Albert Robida** Prej M. Učak
v Ljubljani, Rožne ulice št. 5 izvršuje po najnižjih cenah sobna slikarska dela v vsakem slogu in ima tudi na blagovljeni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na dežeti se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom. (1743)

Brata Eberl
Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.
Slikarji napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja. Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (1744)
Zaloga originalnega karbolineja. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Mehanik (1745) **Ivan Škerl**
Opokarska cesta št. 16 v Ljubljani izdeluje in popravlja šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnajna naročila se točno izvršujejo.

HENRIK KENDA
v Ljubljani.
Najbogatejša zaloga za šivilje.
(1746)

ANTON KOŠIR
v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg jut. kolodvora priporoča svojo zalogo izvrstnih jermenov za stroje in jermenata zaščitati po nizkih cenah.
Kovčeki „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah. (1747)

Ign. Fasching-a vdove ključavničarstvo 1748
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)
priporoča svojo bogato zalogo štedilnih ognjišč najpriprostejsih, kakor tudi najfinjejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popravljanje hitro in po centi. Vnajna naročila se hitro izvrši.

Svoji k svojim!
Kavarna
J. Kramar
Ljubljana (1749)
Dunajska cesta št. 5.

Šivilja za belo.

Vsa kovrtna delo. Lepo šivanje po nizkih cenah.
Resiljeva cesta 23, pritlično.

Nasproti plinove tovarne. (3155-3)

Važno za usnjarije!

V prijaznem trgu na spodnjem Štajerskem, tik
zeleznic, v bližini tako obširnega obrtnega podjetja
in rudnika, oddado se z jako ugodnimi po-
goji na pet oziroma deset let v najem

poslopja

kjer se je izvrševala že od nekdaj

usnjarska obrt.

Poslopja obsejajo: prostorno hčo za stanovanje s prodajalico za usnje; dve prostorni delavnici, oskrbljeni z vsemi modernimi pripravami za to obrt, med temi veliki sod za izdelovanje svetlega usnja (Walchfass zur Blankl-dererzeugung) ter posebno poslopje s stopami in strojem za drobljenje skorij — vse ležče ob močnej tekočej vodi.

Kje? izvo se pri upravnemu „Slovenskega Naroda“. (3215-1)

Moderci

izvrstne façone, najboljši izdelek
(2220-31) najceneje pri

Alojziju Persché
Pred Škofijo 22, poleg mestne hiše.

Prostovoljna dražba.

Pri graščini Predvor (Höflein) pri Kranju, pošta
Tupalič, se bode prodalo

na prostovoljni dražbi dné 12. novembra 1896

ob 9. uri zjutraj

več krav, telic, volov, juncev, bikov za
pleme izvrstnega plemena, jeden konj in
jeden par Ponny z vozom;

dné 13. novembra 1896

ob 9. uri zjutraj

pa različne stroje za kmetijo, kakor: vleček
(göpel), mlatilnico, pluge, brane, rezalnice,
vozove, drugo kmetijsko orodje, tudi mošt
in več kupov pese

in sicer za g. tovo plačilo in proti temu, da se kupljene stvari koj preč
vzamejo.

Kupci se vabijo, da imenovana dneva tja pridejo

(3217-1) Oskrbništvo graščine Predvor.

Prva delavnica na Kranjskem za izdelovanje novih koles (biciklov).

Ker sem si uredil de-
lavnico za izdelovanje
novih koles, naznamjam
najjudnejše vsem biciklistom,
ki imajo veselje za
kolesarstvo, da zamorem
izvrševati najtežnjejsa
popravila, prenovlje-
nja in poniklovanje
koles, ob jednem nazna-
janem, da imam v zalogi
najtežnjejsa in najcenejsa
kolesa ter menjavam
nova za stara pod ugod-
no za predel domačega obrta.

Z velespoštovanjem

Jos. Kolar

Selenburgove ulice št. 4, blizu zvezde.

Usojam se slavnemu p. n. občinstvu naznanjati, da
sem se preselil iz gostilne pri „Mlinškem kauku“
ter prevzel

gostilno „Neue Welt“.

Kakor do sedaj, točil budem tudi odslej le pristna,
dobra vina kakor: dolenski včiček, rumeno do-
lenjsko vino, črnokalem in črnega istrijanca.

Skrbel budem v vsakem času za dobra, gorka in
mrzla jedila ter točno postrežbo.

Vsek teden imam svež izvrstne dobave.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje priporočam se
tudi nadalje za najboljši obisk.

Odlčnim spoštovanjem

Valentin Mrak

gostilničar.

(3223)

katero so že več let preskušene in po odlčnih zdravnikih
kot lahko odvajalno, razstopljivo
sredstvo priporočane,

ne motijo prebavljanja, so popoloma neškodljive.

Ker so posladkorjene, jih otroci radi uživajo.

Škatljica, 15 krogličev imajoča, velja 15 kr., zavoj
z 8 škatljicami, torej s 120 krogličami, velja le

1 gld. n. v. (3172-2)

Zahtevaj „Neustein-ove od-
vajalne krogliče“. —
Pristne so samo, ako imajo pridejano
varstveno znakovo „Sv. Leopold“ v
rudečem tisku. Naše registrirane škat-
ljice, navdi in zaviti morajo imeti
podpis „Philipp Neustein, Apo-
theker“.

Philipp Neustein-ova

lekarna pri „sv. Leopoldu“, Dunaj, I., Plankengasse 6.
Zaloga v Ljubljani pri gg lekarjih G. Piccoli-ju
in M. Mardešičnag-ju.

P. n.

Svoj bogato ilustrovani žurnal
nakičenih (2302-30)

ženskih klobukov

razpošiljam poštne prosto in zastonj.

Henrik Kenda v Ljubljani.

Prodajalnica

s kletjo, magacinom in stanovanjem
v Litiji, blizu cerkve, na lepem kraju, se dà 1. janu-
varja 1897 v najem. V tej prodajalnici se prodaja me-
šano blago z najboljšim uspehom od leta 1868. — Več pove
hišni lastnik v Litiji št. 53. (3181-4)

Spretnega in zanesljivega

solicitatorja

tako vzprejmem.

Advokat dr. A. Suyer

v Ljubljani.

Za kašlujoče

dekazuje nad 1000 spričeval

izbernost (3147-3)

Kaiserjevih prsnih bonbonov

gotovo in hitro učinkovitih pri kašlu, hri-
pavosti, katarru in zastizenju. Največja
specijaliteteta Avstrije, Nemčije in Švicarske. Za-
vojek 10 in 20 kr.

Zaloga v Ljubljani: Viljema Mayer-ja, le-
karna, Marijin trg in Mr. Ph. M. Mardet-
schlaeger-ja, lekarna, Prešernov trg.

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za 1. 1896 osem cesar Frančišek
Jožefovi ustanov po 25 gld. za onemogle obrtnike vojvo-
dine Kranjske.

Prošnja naj se pošlje zbornici do 23. novembra 1. l. in priloži
naj se jem od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokszilo, da je pro-
stitev kak obrt samostojno izvrševal, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več
delati in da je nobog.

V Ljubljani, dné 3. novembra 1896.

(3194-2)

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Ljubljansko delniško društvo za plinovo razsvetljavo.

Auer-jeva luč.

se je, kakor znano, v poslednjih letih v največ mestih tako
zelo razširila, da je navadno prezorno gorilo popolnoma
odstranjeno. To razširjenje zahvaljuje v prvi vrsti svoji
intenzivni svetilni moči in potem tudi izdatno
manjši porabi plina. Navzite tema pradnost ma se
množi naših čestitih konsumentov niso mogli prav spriz-
niti z uporabo Auer-jeve luči. Uzrok temu je poglavito
v težavnem ravnanju z njem; na mnogih krajih se ciliadri,
s učila itd., niso prav nič ali le nezadostno snažila in sicer
samo zaradi bojazni, da bi se ne pokvaril dragi žarilnik.
Da je vseč tega svetilna moč mnogo manjša, je jasno. Da
torej svojim čestitim konsumentom naredimo uporabo Auer-
jeve luči kolikor mogoče prijetno in da jej tudi tokaj
predobimo večje razširjenje, smo sklenili, da oskrbujemo
snaženje Auer-jevih goril na svoje stroške. V
to svrhu bode od 1. novembra naprej jeden naših
ljudi pri vsakem konsumentu Auer-jeve luči blizu vsak teden
temeljito osnažil vsa Auer-jeva gorila. Iste bode
tudi zamenjaval slabe cilindre, gorila, senčila itd.,
da ne bode potreba po te nadomestilne dele še le pošiljati
v tovarno. Taka nadomestilna dela prosimo plačati snažilcu
svetilk, ki ima nalog, imeti seboj od nas potren tarif, v
katerem so zaznamovane cene posamičnih nadomestilnih del,
ter ga pokazati, ako se zatteva.

S to novostjo menimo ustrezni večkrat izraženi želji
svojih čestitih konsumentov ter smo preverjeni, da s tem
in z drugimi primernimi napravami in zboljšavami izdatno
razširimo uporabo plinove luči v našem mestu.

Vodstvo.

(3161-3)

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služb
Ljubljana **G. FLUX** Breg št. 6

priporoča p. n. gospodi najbolje: **Več močnih, čednih deklet za razna dela**, katera imajo letna spričevala ter znajo nekoliko kuhati, likati, plesti in šivati. (3219)

V vogleni hiši na Tržaški cesti (Vrtača) se odda za februarijski selilni obrok

visokopritlično stanovanje

s tremi sobami. — Takej se pa odda v novi hiši ravno tam v tretjem nadstropju (3190—3)

stanovanje s štirimi sobami.

Več se izvē pri Filipu Supančiču na Rimski cesti.

Stenografa

za slovenčino in nemčino **vzprejmem takoj za dobro plačo.** — Tudi iščem spretnega

pisarja

za takojšnji vstop.

Dr. Valentin Krisper
advokat v Ljubljani.

Pod strogo jamčino

z mnogimi spričevali in povalnimi pismi potrjene kot **najboljše**

kmetijske stroje

slamoreznice, mlatilnice itd., kakor tudi **najboljše**

šivalne stroje

za rodbine, krojače, šivlje itd., nedosegljive v trpežnosti in delavnih zmožnosti in nizki ceni se naročuje jedino:

Florijanske ulice št. 24 v Ljubljani.

Za solidno, točno postrežbo in dobrost strojev se polnoma jasni. (3182—3)

3093—2) Vse vrste

tamburic

priporoča tvrdka

J. Stjepušin

v Sisku
na Hrvatskem.

Ilustrovani ceniki
se pošiljajo na
zahtevanje
vsakomur franko.

Hiša z gostilno

na lepem prostoru v Ljubljani se pod ugodnim pogoji proda ali pa dà na več let v najem. Posredovalci so izključeni. — Več pove upravištvo „Slovenskega Naroda“. (3179—3)

Solicitatorja

vzprejme takoj (3220)

notar v Ilirske Bistrici.

Izdelovanje perila

Na debelo! za gospode, gospé in otroke. Na drobno!

Prezema se opreme za neveste.
Ustanovljeno leta 1870.
Cena in blagajna konkurenco!

Za brezhiben kraj in najboljšo postrežbo jamči tvrdka

C. J. Hamann v Ljubljani

zalagatelj perila več e. kr. častniških uniformovališč in uniformovanja v naši e. in kr. vojni mornarici.

Službo poštne upraviteljice

isče gospodinu z dobrimi spričevali. — Kje, pove upravištvo „Slov. Naroda“. (2412—14)

Gostilna

v Ljubljani ali na deželi (3187—3)

se vzame takoj na račun.

Več pove upravištvo „Slovenskega Naroda“.

Vsako soboto in nedeljo sveže izvrstne jetrne klobase

domačega izdelka se dobé

v gostilni „pri Virantu“

kakor tudi izvrstna, zajamčeno pristua vina, Koslerjevo marčno pivo in izvrstna jedila. — Snažne robe za tuje priprava po znižani ceni

z veljavo poštovanjem

Avg. Weixl.

Svetovnoznamena kot najstarejša in največja

tovarna za rolete in žaluzije

premične zastore in varnostne stene

je

Maxa Vetterlein-a

v Hrotevi na Češkem.

Največja izber platnenih in leseni rolet, žaluzij in zastorov v različni okusni izdelavi.

Najnižje cene zagotovljene.

Opozorjam p. n. hišne posestnike na svoje, za cele stavbe posebno nizke skupne proračune, kateri so ne morejo dosegati ne pri stavbiških mojstrik, niti pri drugih takojšnjih ali potujočih agentih drugih tovarn. Ilustrovani ceniki in proračuni, kakor vsa druga pojasnila brezplačno pri zastopništvu (3183—3)

Florijanske ulice št. 24 v Ljubljani.

Pri sedanjih naročilih za spomlad dovojujemo vkljub nizkim cenam še 10—15%.

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov v vseh barvah

(2911—18) priporoča

Karol Recknagel.

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj e. kr. unif. blagajnice drž. železnic uradnikov

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje **civilnih oblek** po najnovejši fasoni in najpovoljnjejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladu.

Nepremočljive haveloke

izdeluje po najnižji, brezkonkurenčni ceni. — Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje **vsakovrstnih uniform** ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke za parado itd. (2191—32)

Hocete li dobiti lepo polt?

Rabite le jedino v svoji vrsti patentirani, popolnoma neškodljivi

„KLERON“

avstrijski patent štev. 46/3119.

(3120—4)

mozole, osepnične luknjice in vse kožne nečistobe po kate remkoli ličilu. Varstv. znamka.

Cena steklencic z navodilom za rabo 60 kr. a. v.

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah, kakor tudi naravnost za 25 kr. več, ako se vpošlje naprej znesek.

Izdelovanje patentovanega „Klerona“ pri

Josipini Šíp v Táboru, Palackyjeva ulica.

Ponaredbe se zakonitim potom proganjajo.

Ivan Werner

izdelovatelj glasovirov iz Gradca

Je došel v Ljubljano in vzprejema (tudi na deželo)

naročila za ubiranje glasovirov

za popravljanje, kakor tudi za nakup glasovirov in harmonijev ali za zamemblo s starimi glasovi.

Več se izvē pri upravištvo „Slovenskega Naroda“, kjer se vzprejemajo naročila. (3203—2)

Lekarna M. Leustek

Ljubljana, Reseljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu

priporoča svojo izborno delujočo

tanno-chinin tinkturo za lase

katera okrepečuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Velika zaloga preskušenih domačih zdravil

katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. (3173—4)

Razpošilja se vsak dan dvakrat po pošti.